

RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. XI, No. 11, May 25, 1929

Ճիւտ 11, Նո. 11, Մայիս 25, 1929

ՊԷՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՄԻ ԵԿԵՂԵՑԻ

Էֆէնտիմիդ քրիստոնէի իսթիզալը հազ-
գընտա սէօյլէր իբէն, «Պիր սիւրիւ իլէ պիր չո-
պան օլաճաղլար» տէտի: Վէ սօն միյէնճիլիք
տուաւընտա, «Քի ճիւմլէսի պիր օլալար, սէն
էյ փէտէր պէնտէ վէ պէն սէնտէ օլտուղուճ մի-
սիլլիւ անլէր տախի պիզտէ պիր օլալար» տէ-
յու թալէպ էյլէտի: Քէզալիք Պօղոս առաքեալ
քրիստէյի ճէստէ թէշպիւհ էտէրէք պաշ օլան
Քրիստոստա պու ճէստտին պիր օլտըղընը պէ-
յան էյլէտի:

Պէօյիւք Գօնսթանթինին կիւնիւնտէ սիյա-
սի հիւքիւմէթին Փարզլը շիւպէլէրի պիրլէշիպ
պիր իմփէրաթօրլըք թէշէքիւլ էթտիյինտէ
Քրիստիան քրիստէսի տէ պիր ումուճի դաւա-
նանք զապուլ էտէրէք «Ումուճի, վէ մուգատ-
տէս օլան պիր քրիստէ» օլտըղընը օլ իման իգ-
րարը իլէ իլան էյլէտի: Սօնրա Բօմա քրիստէ-
սիին Եպիսկոպոսը պիր վազթ պիւթիւն տիւն-
հայա հիւքիւմէթ սիւրէն օլ էպէտի շէհրին քրի-
ստէսի պիւթիւն քրիսթիանլըղըն մէրէքի աւտ
էտիպ՝ Քրիստոսըն վատ էթտիյի «Պիր սիւրիւ
պիր չօպան»ըն Բօմա Եպիսկոպոսըն իտարէ-
սի ալթընտա վիւճիւտէ կէլտիյին իտտիւա էյ-
լէտի: Դատիմ քրիստէլէր մէսէլա Հայաստան-
հայց Եկեղեցի Նիկիա հանգանակըն զապուլ
էթտիյինտէն օլ քրիստէյի էրմէնի միլլէթի ի-
շիւն «Մի Եկեղեցի» աւտ էյլէտի: Եպիսկոպո-
սական քրիստէ լէսուլլէրին էյամընտան պէրու
քրիստէ մէմուրիյէթինտէ «Կարգ» սիւրիլէսիին
հըֆղ էթմիլ օլտըղը իշիւն «Մի Եկեղեցի»նին

մալիւմ պիր շիւպէսինի թէշէիլ էթտիյինի թէշ-
քիւտ էյլէտի: Քէզալիք Օրթօոքս քրիստէ վէ
սաիր գատիմ քրիստէլէր պու «Մի Եկեղեցի» իմ
թիյաղընա մալիք օլտուղլարըն իտտիւա էտի-
յօրլար: Հաթթա պիր չօգ Փըրզալարա թագ-
սիմ օլունմուշ օլան Փրօթէսթան քրիստէլէր պի-
լէ պու կիւնլէրտէ պու Փարզլը Փըրզալարըն
պիրլէշիպ պիր իթթիհատ թէշէիլ էթմէսի իշիւն
տիւշիւնիւյօրլար: Պու հազընլարտա «Ժողո-
վական» վէ «Շաքիրտան ը Իսա» թէսմիյէ օ-
լունան Փըրզալար պիր իթթիհատ թէշէիլ էթ-
մէքտէ տիրլէր, պազը տիկէր Փըրզալար տախի
պու խուսուստա ճիտտէն տիւշիւնմէքտէ տիր-
լէր: «Մի Եկեղեցի» թէսալվուրը պիր տէ պէօ-
յիւք շէհրլէրտէ պուլունան Հայ Աւետարանա-
կան քրիստէլէր արասընտա կէօրիւմէքտէ տիր:
Իսթանպօլտա, Նիւ Եօրզտա, Պօսթօնտա հա-
լսօս պէօյլէ պէօյիւք շէհրլէրտէ իլք տէֆա թէշ
քիլ օլունմուշ օլան պիր քրիստէ պիւթթապի բիւճ
հանի պիր մէվգի թութարագ, օլ տաիրէլէրտէ
տիկէր Հայ Աւետարանական քրիստէլէրին թէշ-
քիլինէ հիւսն ի բիզա կէօսթէրմէյօրլար:

Հէփ պու իտտիւարտա պէյէնիլէճէք վէ
մազուլ ճիհէթլէր վար տըր: Գաթօլիք քրիստէ-
սի տիւնեանըն հէր թարաֆընտա օլան ազալա-
րընը պիր բէթիմ ալթընտա հըֆղ էտէրէք նիշէ
միւշիւլթըն էօնիւնիւ ալմըշ տըր: Էրմէնի քի-
լիսէսի տէհրլէրճէ միւտտէթ էրմէնի գալմընը
փէք միւշէիլ աճվալ արասընտա պիր միլլէթ
մազամընտա հըֆղ էտէպիւմիլ տիր: Օրթօոքս
քրիստէ պիր չօգ ըրզալարա ախտ օլան ճէմաաթ-
լարըն պիրիպիրինէ տօղրու իշթիրաք ը հիսս
պէսլէմէլէրինէ սէպէպ օլմուշ տըր: Պիր շէհր-

տէ պիր գաշ տանէ զարիֆ քիլիսէլէր պուլուն-
մագլտան իսէ պիր գուզվէթլի քիլիսէնին պու-
լունմասը պիթթապի տահա խայրլը տըր: Վէլ-
հասըլ իթթիհատուն ալէլ ումում իթթիլաֆտան
տահա գիյատէ խայրլը օլտըզը միւսէլլէմ տիր:

Լաքին պու «Մի Եկեղեցի» թէսաւվուրը
նիչէ տէֆա եանլըջ անլաշլարադ սու ի իսթի-
մալ էտիւմիշ տիր: Գաթօլիք քիլիսէսի քէնտի
նուֆուզը ալթընա կէլմէյէն քրիսթիանլարը վէ
քիլիսէլէրի Քրիստոսըն քիլիսէսիին խարիճին-
տէ վէ պէլալէթտէ սէյու սալմըջ, վէ տիւնեա-
տա Քրիստոսըն ինսանի պիր վէքիլի պուլուն-
տըզընը խտրա էտէրէք ինսանի սէլահէյէթի
էհէմմիյէթ վէրմիշ վէ տիկէր քրիսթիանլարը
Քրիստէ աղըլընտան տիշարտա սալմագլա անլէ-
րէ գարշը պէօյիւք հազգսըզլըզ իճրա էթմիշ
տիր:

Էրմէնի քիլիսէսի՝ Հայց. Եկեղեցիլէ էր-
մէնի միլլէթի իշիւն «Մի Եկեղեցի» տատ էտէ-
րէք օլ քիլիսէնին դաւանանք վէ արարողութիւն
լէրինտէն Փարզլը պիր սուրէթտէ իման վէ ի-
պատէթ էտէն Հայրարը «Մի Եկեղեցի»յէ սա-
տաղաթըզ ազալար տէյու թանըյարադ, Հայց.
Եկեղեցիտէն տիշարտա օլտն Հայ քրիստիան-
լարը թահգիրամիդ կէօզ իլէ կէօյէթմէք թէճըրի
պէսինէ տիւմիւշ տիր: Պու հիսսիյաթ իսէ թա-
պու կիւնէտէք աշի միլլէթին Փարզլը քիլի-
սէյէ աիտ օլտն աղալարը արասընտա նիֆագ,
հաթթա պիր նէվ տաւվէթ հիսսի պէսլէնիւմէ-
սինէ սէպէպ օլմուշ տիր:

Պէօյիւք շէհրլէրտէ «Մի Եկեղեցի» սազ-
լամաղա թալիպ օլտն իււտարանկանլար վա-
գաա օլ քիլիսէյի գուզվէթլէնտիրմէք իշիւն
քէնտի տարիլէրինտէ պաշգա ինճիլի քիլիսէ-
լէրին թէշքիլինէ միւստատէ էթմէյիպ, մէվ-
նուտ օլտն քիլիսէնին գուզվէթլէնմէսինի ար-
գու էթմէքլէ սօզրու էթմիշ տիրլէր, լաքին պու
էյի տըզու տաիի պապէն սու ի իսթիմալ էտիւ-
միշ տիր: Շէօյլէ քի «Մի Եկեղեցի»յի սազլա-
մագ խաթըլ իշիւն պէօյիւք շէհրլէրին ուզադ
մահալլարընտա պուլունտն ճէմտաթլարըն բու
հանի խրտմէթլէրտէն մահրում գալմալաղընա
միւստատէ էտիւմիշ տիր:

Ձաննըմըզմա պու ճիւմլէ հանլըջարըն էսա
սը չու տըր քի Քիլիսէյի պիր թէշքիլաթ մա-
գամընտա լուպուսնուտըն պիյատէ էհէմմիյէթ
վէրիլիյօր վէ պու միւստաէպէթլէ չու իքի հա-
զիզաթ իհմալ էտիլիյօր:

Էվվէյա, Քիլիսէնին՝ պիր թէշքիլաթ մա-

գամընտա տէվամը օլ թէշքիլաթ խտարէ է-
տէնլէրին նուֆուզ վէ թէշքիլինէ մէրպուլ օլ-
մայրպ, օնըն սահիպի վէ խտարէ էտէնի Քրիս-
տոս քէնտիսի տիր: Նիչէ տէֆա պու հազիզաթ
սնուտուլույօր: Քրիստոսըն թապիլէրի «Պիր
սիւրիւ վէ պիր չօպան» օլաճագլար, լաքին պու
սիւրիւնիւն չօպանը Քրիստոս քէնտիսի տիր:
Քրիստոսըն տիկէր պիր վէքիլէ իհթիյաճը հօզ
տիր: Քրիստոս սէմայա ուրուճունտան էվվէլ
«Իշթէ տիւնեանըն նիհայէթինէտէյին պէն հէր
վապթ սիդին իլէ պէրապէր իմ» տէտիլինտէ իս-
թիարէ սէօյլէմէյօր, հազիզաթ սէօյլէյօր իտի:
Քրիստոս քիլիսէնին պաշընտա օլտըզմա քիլի-
սէյի պիր սազլամագ իշիւն նէ ճիւմանի պիր
վէքիլէ, նէ տէ ինսանլար թարաֆընտան հազըլ-
մըջ դաւանանքարա միւսթաճ տըր: Օ իշիւն
սահիպի տիր: Քիլիսէտէ հպիսկոպոսըն, դաւա-
նանքըն վէ սաիր թէրթիպաթըն իշի վար, ամմա
տալ խտարէ Քրիստոսըն էլինտէ տիր:

Իքինճի խաթա չու տըր. — Քիլիսէ պիր թէշ-
քիլաթ մագամընտա տալ զայէ տէյիլ պիր վա-
սըթա տըր: Պիր սիւրիւ իշիւն հափըլան աղըլ,
գօյունլարըն էմիլիյէթի իշիւն պիր վաւըթա
տըր: Քրիստոս գըյամընտան սօնրա Պետրոսա
«Քիլիսէմէ մուգայլէտ օլ» տէմէտի, «Գօյուն-
լարըմ կիւթ» տէտի: Պիր շէհրլէ թէշքիլ օլու-
նան քիլիսէնին մագսէտի քէնտի մէվնուտիյէ-
թիլի հրֆղ էթմէք, իրաւընք թէշմիլն էթմէք,
քէնտի նուֆուզ վէ նուֆուզըն սազլամագ տէ-
յիլ, իլլա անա աղա օլտն միւսթիլէրին «Իման վէ
իպն ուլլաճը պիլմէք իթթիհատընա, քիւմիլ
տալմ օլմագ իւզրէ Քրիստոսըն քէմալընըն գա-
մէթի էօլշիւսիւնէ վասըր» օլմասը տըր: Վէ է-
լան աղա օլմայանլարըն օլ հալա նաիլ օլմասը
տըր: Քիլիսէ պու մագսէտէ վասըլ օլմագ իշիւն
«Մի Եկեղեցի»նին իշիւնտէ տուրուզ տալմէրի
օրայա չազրրաճագ տէյիլ, իլլա «Եօլ աղըլա-
րընա վարրպ, հէր քիմի պուլուրլարա» անլէ-
րի տիւլիւնէ տալլէթ էթմէլի տիրլէր: Քիլիսէ-
նին պիրլիլի մահալտա հա պիր թէշքիլաթա
տէյիլ, իլլա Քրիստոսը պիլմէք վէ անըն կիւլի
սէվիպ խրտմէթ էթմէքտէ տիր: Քիլիսէնին
Փարզլը շիւպէլէր վէ ուտուլարտան գօրղաճագ
սէպէպի հօզ տըր: Թէմէլ պիր տիր օ տա Քրիս-
տոս, հափըլարա իսէ միւսթիւնէվվի տիր, քի-
մի ալթուն, քիմի կիւմիւշ, քիմի զի գըյմէթ
թաշյար իլէ հաիտար: Անճագ «Հէր քէն նասըլ
պիւնա հափարընտ տիգզաթ էթսին»: Քրիս-
տոսըն մէմուլ էթտիլի պիրլիք, թէշքիլաթ, հա

խտարէ եա ազախա պիւրիւնի տէյիւ, իւլա բուհ պիւրիւնի, մագսէտ վէ մուհապպէթ պիւրիւնի տիր:

Գաթօլիք քիլիսէսի տիւկէր քրիսթիան քիլիսէլէրի տէ հագիգի քիլիսէ սայսա, Հայց. եկեղեցի քէնտինտէն Փարգլը ազախտէ իման վէ Փարգլը ուսուլտա իպատէթ էտէն Հայլարը տա խալիս Հայալպիլէր սայսա, պիր շէհրտէ Աւետարանական քիլիսէլէրին Փարգլը շիւպէլէրի պուլունսա, վէ պուլնարըն ճիւմլէսի այնի Գըլիստուր խալիս մուհապպէթլէ սէվիպ տիւնեա տա Ալլահին սալահ Մէլէքիւթիւնիւ իլէրի կէթիւրմէք իշիւն էլ էլէ վէրսէլէր, իշթէ օլ զէման պիւթիւն քիլիսէ պիր չօպանըն իտարէսի ալթընտա հագիգի մանստա «Մի եկեղեցի» օլ մուլ օլուր:

«Րապս պիր, իման պիր, վաթթիւ պիր, ճիւմլէնի իւղէրինտէ վէ ճիւմլէսի իլէ վէ ճիւմլէնի իւղէ օլարագ ճիւմլէնի Ալլահը վէ Փէտէրի պիր տիր»:

Յ. Գ. Գ.

ԱՄԷՐԻԳԱ ԷՐՄԷՆԻԼԷՐԻՆԷ ՊԻՐ ՏԱՎԷԹ

Ազգային կեդրոնական վարչութիւնըն Տնտեսական Ժողովը թարաֆընտան էրմէնի Հայլարընա տթիտէքի մէալտա պիր Վոշ կէօնտէրիւմիլ տիր: Հայ եկեղեցիյի մուհաֆազա էթմէք, Հայ Ժողովուրդըն տիրի վէ ալիէ հայթընր թէրֆի էթմէք վէ պուրտաքի Հայլար տրասընտա Հայկական թալիմ ու թէրպիլէյի թէրվիմ էթմէք իշիւն, քիլիսէլէր միւնստիպ թէնսիպաթա, միւնթաղամ թէրէնիւմաթա վէ հաղրլաւմըլ բուհանի մէմուրլարա միւնթաճ տըր: Իմտի պու մագսէտլէրի իճրա էթմէք վէ Առաջնորդարանը քէնտի վաղիֆէսիւնի իֆիա էտէր պիր հալա զօլմագ իշիւն հէր պիր Հայա պիր, իքի վէ իսթէյէնլէր տահա զիյատէ տօլար աղգային տուրք զօնուլմագ թէնսիպ էտիլմիլ տիր:

Պու հօլտա կէլէն իրատըն նըսֆը նէսլ ի հաղրա հայկական թէրպիլէ վէրմէյէ, պիր բուպը քիլիսէ իշիւն պաշտօնեայ հաղըրլամաղա վէ քիլիսէլէ թէնսիպաթա վէ տիւկէր բուպը Առաջնորդարանըն իտարէսինէ թախտիս օլունաճագ տըր:

Պու զոյէթ միւնթահան պիր թէրթիպ տիր: Իւմիտ էտէրիպ քի իւս. ճէմաաթ թարաֆընտան հիւսն ի զապուլ պուլաճագ տըր:

Պու միւնստէպէթլէ Լուսաւորչական պիրատէրլէրիմիլին պու թահսինէ շայան թէրթիպինտէն սէվգ օլունարագ Հայ Աւետարանական պիրատէրլէրէ թէքլիֆ էթմէք իսթէրիպ քի, Հայ Աւետարանականլար տախի տիւնեանըն հէր թարաֆընա տաղըլմըլ օլան միլլէթտաշարընըն բուհանի հայաթընր թէշլիպ էթմէք մագսէտլէ Աւետարանական Բնկերակցութիւնը թէշթիլ էթմիլ օլտուգլարը հալտա նիշիւն անլէր տախի պու նէճիպ մագսէտէ իլթիւրաք էթմէք իւղըրէ Աւետարանական ճէմաաթ էֆրատընըն հէր պիրինտէն պիր իքի տօլար սէնէվի տուրք ալմասընլար: Պունը վէրմէք հէր քէս իշիւն փէք զօլայ օլուր, իշ իշիւն տէ էմին պիր իրատ մէնպար օլուր:

Յ. Գ. Գ.

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՇԻԻՊՀԵՏԷ ԻՍԷՆ, ԻԼԷՐԻ ԿԻԹ

Էսքի զէմանլարտա Ամէրիգայա կէլմիլ օլան մուհաճիւրլէր մէմլէքէթին էլան քէշֆ օլունմամըլ թարաֆլարընա կիտէն էհալիյէ տալարընտա պուլունան պէօլիւք պիր զաթ տէմիլ տիր, «Շիւպսէտէ իսէնիպ իլէրի կիտինիպ»: Պունտան մագսէտ նամալիւմ օլան ահվալը թէհարի էթմէյէրէք, սիւրիւպ իլէրի կիտինիպ տէմէք տէյիլ իտի: Անճագ տէմէք իսթէնիլէն շու իտի, Գէշֆիյաթլէ մէշղուլ օլան քիմսէ քէշֆիյաթտա տէվամ էթմէքլէ եէնի եէնի եէրլէր պուլապիլիլ: Նամալիւմ ճիւլթէ մօղրու իլէրիլէմէքլէ տիր քի առէմ եէնի արաղիլէր քէշֆ էտէր: Հայաթտա տա պէօլլէ տիր: Նամալիւմ մօղրու իլէրիլէյէրէք տիր քի մալիւմաթը արթըրաճագըլ, «Շիւպսէտէ իսէնիպ իլէրի կիտինիպ»:

Պիր արքիսք հէփ բէսմ էտէճէյինի պիրտէն կէօրմէլ: Էյի պիր խաթիպ հէր տէյէճէյինի փէշինէն զարարաշտըրմագ: Իտէալընը թային էտէր վէ իլէրի կիտէրքէն օլ իտէալըն թէֆէրիւթընը թէտրիճէն կէօրիւր:

Գրիսթիանլըգտա տա պէօլլէ տիր: Ճիւրի միղէ կէլէն շիւպսէլէրի տուրուպ թահլիլ էտէրէք Գրիսթիան հայաթընըն եիւքսէք տէրէճէլէրինէ եէթիլէճէք տէյիլ իլ, իւլա շիւպսէլէրէրաղմէն Ալլահին իրատէթիւնի իճրա էթմէքտէ տէվամ էթմէքլէ հագիգաթը տահա էյի պիլէճէլիպ:

Վազաա իմանումը ալէյհինտէ կէթիւրիւն իթիւրազլարը վէ չիւպհէլէրի տուրուպ թէտգիւզ վէ թահլիլ էտէճէյիզ, լաքին այնի վազթում տա, իշլէմէքտէն Փարիզ կէլմէյիպ՝ իլէրի կէտէճէյիզ: Զիրա նիչէ չիւպհէլէր անճազ իշլէմէքլէ հալլ օլունաճազլար տըր:

ՀԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԶԱԿԱՆ ԳԱՌԻՆՍԻԼ

Մալիւմ օլտուղու իւզրէ տիւնեանըն հէր թարաֆընա տաղըմըլ օլան էրմէնիլէր արասընտա աւետարանչական իշ կէօրմէք իշիւն պունտան պիր սէնէ էվլէլ Ամէրիգատաքի Հայ Աւետարանչական Ընկերակցութիւն Ամէրիգան Պօրտ իլէ պիր անլայըչա կէլմիշ իտի: Պու իքի հէյէթ թարաֆընտան սէչիլմիշ օլան ներկայացուցիչլէր պիր Գաւուսիլ, եանի միւլթիլթի մէճլիս թէչքիլ էթմիշ օլարազ, մէզքիւր իքի հէյէթլէր պու աւետարանչական մագսէտէ թօփլատըզլարը փարայը պու Գաւուսիլ թէսլիւմ էտէճէքլէր վէ Գաւուսիլ անը մագսէտինէ սարֆ էտէճէք տիր: Մէղքիւր Գաւուսիլ տօգուղ ազատան իպարէթ օլուպ պունլարըն տէօր տիւ Ամէրիգալը վէ պէշի էրմէնի տիր:

Պու հէյէթ պիր սէնէ պիրլիքտէ իշլէմիշ օլուպ, Մայիս 7տէ Նիւ Եօրքտա օլան մէճլիսլէրինտէ պու պիր սէնէնի ըստիօրթը գըրաթ թէտիլմիշ վէ իքիւնճի սէնէնի պիւտճէսի հազըր էտիլմիշ տիր:

Պու կէչէն իգթիւսատի սէնէ զարֆընտա Աւետարանչական Ընկերակցութիւն, խազնէտարա \$10,000.00 վէ Ամէրիգան Պօրտ 19,888 տօլար թէսլիւմ էթմիշ օլուպ՝ պունտան Սիւրիա, Եունանիսթան, Գըպրըս, Ֆրանսա վէ Սթանպուլ տա օլան Աւետարանական մագսէտլէրէ 27,000-տէն պիր ազ զիյատէ տօլար սարֆ օլունմուշ տըր: Հայաստանտա հիւքիւմէթին պու եազընլարտա գօյտուղու պաղը նիզամլար սէպէպինտէն օրայա փարա կէօնտէրիլէմէմիշ վէ Ֆըրանսատա գըսմէն իշլէնիլէպիլմիշ տիր: Հայաստանտա պուլունան Աւետարանական քիլիսէյէրին չօպանլարընտան պիրիսի նէֆի էտիլմիշ, պիրիսի Ալմանիայա Փիրարա մէճպուր օլմուշ տըր: Շու հալլար թահթընտա էրմէնիսթանտաքի քիլիսէյէրէ մուալէնէթ էթմէք իմքեանսըղ օլմուշ տըր: Գաւուսիլին կէլէճէք սէնէքի պիւտճէսի կէչէն սէնէնիքինտէն պիր միգտար զիյատէ օլաճազ տըր:

Գաւուսիլին պու սէնէվի իճթիմար միւնա-

սէպէթիլլէ Զորեքչարթի ագչամ Նիւ Եօրքըն Հայ Աւետարանական քիլիսէյէրինտէ ալանի պիր խըտմէթ իճրա օլունտու: Մր. փիւշման անա ըիյասէթ էտիպ՝ էվլէլա Գաւուսիլին իշի հագընտա գըսա պիր ըստիօրթ վէրտի. սօնրա Գաւուսիլ ազալարընտան Մր. Կէյթս, Միսիս Լի վէ Մր. Րիկզ սէօյլէտիլէր: Մր. Րիկզ պու եազընլարտա Ֆրանսա, Սիւրիա վէ Եունանիսթանը զիյարէթ էթմիշ օլարազ օրալարտաքի էրմէնի մուհաճիլլէրին ահվալընա տաիր ճալիս ի տիգզաթ մալիւմաթ իւհազ էյլէտի: Մր. Կէյթս նուլթընտա շու սուրէթլէ իտարէ ի քէլամ էյլէտի:—

«Ֆրանսայը տիւշմէն էլինտէն գուրթարան գըզ, Ժան Տ'արդ տիւշմէն թարաֆընտան եանմաղա հիւքմ օլունտուղունտա, օ, «Պրագընըզ, պէն ալէվլէր իշինտէն, միլլէթիմին զալպինէ ինթիզալ էտէճէյիւմ» տէմիշ տիր: Էրմէնի միլլէթի տէվամը մարտիրոսըզ էօմրիւնտէն կէչմէքլէ պէչէրիյէթին զալպինէ նուֆուզ էթմէքտէ օլմուշ տըր: Նէ զանն էտէրսինիզ հայաթտա չէքիլէն քէտէր էհէմմիլլէթսիլ՝ մի տիր: Մուհապպէթ նէթիճէսինտէ Փէտաքեարանէ կէօրիւլէն ալըր խըտմէթլէր մանասըղ մը տըր: Պէօյիւք միւլթիլաթ արասընտա կէօնթէրիլէն սապր ու թէհամմիլլին պիր խըտմէթի եօգ մը տըր: Գրիստոսըն թաշըտըղը խաշ վէ պու կիւն թաշընըլան ալըր վէ աճը խաշարատի չէյլէր մի՞ տիրլէր:

Ոսյր. անլէր պիզի հայաթըն տահա եիւքսէք զաթլարընա կէօթիւրիւրլէր:»

ՄԻԻԹԵՆԵՎՎԻ

ՇԷՀԻՏԼԷՐԻՄԻՁ

Բ.

Բահնիւմանըն կէչէն նուսիէսինտէ չէհիտէրիմիզ հագընտա եազար իքէն՝ 1915ին պէօյիւք աֆէթինէ մէսուլ հալինտէ «Հայրենիք» զաղէթասընըն «Երէ մեղաւորներ փնտոնմէ ալը... յեղափոխական կազմակերպութիւններն են»: Եանի «Գապահաթլըլը արար իսէք պիգտէ մէվճուտ օլան ինգիլապի թէչքիլաթլար տըր» տէյու զայթ աշըզ վէ այնի զէմանտա տէհէթլի պիր իգրար եազտըղընը զիքը էյլէմիշ իտիք: Օնլարըն մէսուլիլլէթին սէպէպի իսէ էվլէլա էհալիմիգի լսգըմ օլտուղու գատար հազըրլամատըզլարը իտիյիմի գիքը էտիպ պու պապ-

տա քէնտի միւթալաթըմըզը պէյան էթմիշ իտիք: «Հայրենիք» պու գապահաթա իքինճի սէպէպ տէյու աթիտէքի սէօզլէրի եազըյօր:

«Չճանչցան թշնամին մինչեւ վերջին ըոպէ, չունեցան կոահումներ, իսկ անոր դիւային ծրագիրներու բոլոր ծալքերու» եւայլն: «Տիւշ մէնի սօն տագիգէյէ գատար թանըմատըլար, հաթթա օնուն շէյթանի թէտպիրլէրինի սէզմէտիլէր»:

Տէհրլէրտէն պէրրու արասընտա եաշատըղմըզ, օնլար իլէ հէր կիւն ալագա էտիպ՝ ալլէ վէրիշ, տօսթլուզ վէ գօմշուլուզ էյլէտիյիմիզ պիր միլլէթի թանըմամազ, էօյլէ պիր միլլէթ քի պիւթիւն թարիլի, հիւքիւմէթի վէ իտարէսի գան իլէ եօղրուլմուշ տըր, էօյլէ պիր միլլէթ քի իսթիպտատընտա վէ մէշրուլթիյէթիւնտէ տաիմա գըթալ էյլէմէյի, եազմազ, եըզ մազ վէ իմհա էյլէմէյի քէնտինէ պիր մէսլէզ վէ ատէթ էյլէմիշ: Պու մէսլէքինի վէ վազաալարը թարիլի սահիֆէլէրինտէ օգուլարազ տէյիլ, իլա պիզ պու նէսլ պիզպաթ տէֆաթլա կէօրմիւշ, տէրիմիգտէ տուլմուշ իքէն պունտա անլամայաճազ նէ՞ վար տըր: Պիզ էյէր միլլէթճէ պունը անլամատըզ իսէ պիզ զաթէն պէշէրիյէթ իշինտէ եաշամաղա լայըզ տէյիլ իզ: Եօգ էյէր պու միլլէթէ գլաղուզլուզ էթմէք սէվտասընտա օլանլար, միլլէթի գուրթարաճաղըզ տէյու օրթայա տիւշիւպտէ յեղափոխական կազ մակերպուլթիւնլար եափանլար պունու անլամայաճազ գատար պէյն վէ իտարքտան մահրում իտիլէր իսէ նիշի՞ւն պու աղըր մէսուլլիյէթի տէրիւհատէ էյլէտիլէր վէ շիմտի նասըլ էլլէրինի եըզայըպ անլամատըզ տէյու պիր թարաֆա շէքիլէպիլիլէր: Միլիօն իլէ շէհիտլէրիմիզին քէմիլլէրի պունա նէ՞ ճէվապ վէրիլ:

Թարիլտէ հիշ պիր միլլէթ պու գատար պատի հալա եէրինէ թէլէֆ օլմո՞ւշ մը տըր: Թանըլամատըլար... Լաքին միլլէթ մահվ օլտու: Թիւրք վահշի տիր: Թիւրք գաթիլ տիր, Թիւրք քէսէր, էօլտիւրիւր, եագար, եըզար, պունտա կիզլի նէ՞ վար, պունու քիւրըն ի արղըն էն էօթէ ուճունտա սաքին օլանլար պիլիլէր, պու գատարընը պիլմէյէնլէր նասըլ օլուրտա գօճա պիր միլլէթին պախթը իլէ օյնարլար: Ճանվէրլէր էլիւնտէ իսքէնճէ շէքէն պաքիլէրիմիզ նասըլ տիւշիւնսիւնլէր քի գուրթարընըլըզ իտտասընտա օլան գլաղուզլար Թիւրքիւ անլայաճազ թանըլաճազ իքթիտարա պիլէմալիք տէյիլ իմիլլէր:

Ուրֆատա իքէն Միս Շաթըզ իլէ կէզմէյէ կիտէր իտիք: Պէն պիր աթ իւզէրինտէ, Միս Շաթըզ պիր գաթըր իւզէրինտէ կիտէր իտիք: Պիր կիւն սօրտուճ քի նիշի՞ւն գաթըրա պիլիլէր: «Նիշի՞ւն, նէ զիյանը վար» ճէվապ վէրտի: «Ձիյանը շու տըր քի գաթըր տըր, վէ թէփիկ աթար» տէտիմ: «Ուայր, օ գանն եանլըշ տըր» տէտի Միս Շաթըզ, «Պու գաթըր 12 սէնէ տիր ալա թէփիք աթմատը վէ աթմազ»:

Սիւքիւթ էյլէտիմ, իտտասմը ամէլէն իսպաթ էթմէքտէն պաշգա չարէ եօգ իտի: Պիր ազ կիթտիքտէն սօնրա էլիմտէքի գամշը իլէ գաթըրըն գուլրուղընըն ալթընա տօգունտում: Միս Շաթըզ կէօրմէտի: Գաթըր սիլքինտի, խուլլանտը, իքինճի, իւշիւնճիւ տէֆա տօգունտուղումտա գաթըր չիֆթէ աթմաղա պաշլատը: Էլվէթ գաթըր գաթըր տըր պիրազ տօգունտուղունտա չիֆթէլէրի աթար վէ քիմ բասթ կէլիլ իսէ օնա չարփար: Գաթըրա տէյէմէզսին քի սանա տօգունան ֆիլան տըր, նիշի՞ւն գատընա, չօճուղա վէ սուշսուզլարա չարփըյօրսըն:

Րիճա էտէրիմ էֆէնտիլէր պունու անլամազ իշիւն ֆէյլէսօֆ օլմա՞զ մը լազըմ: Թիւրք քէսէր, էտիլրնէտէ տօգունսան Սիվաստա քէսէր, Գալգասիատա պիր հարաքէթ օլսա թէքմիլ Անատօլույու գաթլը ամմ էյլէր: Պիր գաշ ճահիլ իզմիլ հէվալիսինտէ համագաթ եափար, նիւմայիշ իճրա էյլէր, Թիւրք իզմիլի եագար:

1908տէ հիւրիլէթ օլտու, մուվազգաթէն Սթանպօլտա իտիմ, էվիմ, իշիմ, գազանճըմ, էմլազըմ, սէրվէթիմ հէր շէյիմ Ատանատա իտի: Կիթմէտիմ, պօշ վէ իշսիզ օթուրտըմ, իշիթտիմ քի Ատանատա կէնճէրիմիզ իֆրաթա կիտիյօրլար, «Ձէնք առէք» տէյու ալանէն իլան օլույօր, թէրզի, պազգալ չըրազլարը պիրէր թապանճա ալըյօր, ալանի նիւմայիշլէր, գիւլպէլէր, թագրիլլէր, ըլթիմաթօմլար օլույօր: Թիւրք խուլլանըյօր, խուլլանտը, վէսիլէ պուլտու, պիր թապուրտա Սէլանիքտէն սաքէր կէթիլիպ՝ Ատանայը եագտը, Կիլիկիայը գըլըճտան կէշիրտի: Թիւրք թէպրիլէ օլմուր մը, խայըր, հէփիմիզ տէյօրըզ, վահշի տիր, պարպար տըր: Եափտըղը կիւնահ տըր, հագգսըզ տըր, նիշիւն խուլլանտըրտըզ, ինգիլապ, հիւրիւլէթ, ատալէթ կիւզէլ շէյլէր, հէր պիր Հայ իշիւն մուգատտէս շէյլէր, լաքին օնլարտա հիսապ եօ՞գ մը: Պասիլէթ մագուլիլէթ եօ՞գ մը: Պէն նիշիւն Ատանայա, էվիմէ, իշիմէ կիթմէ-

տիմ: Չօգ ազդելը մը՝ իտիմ, խայր ուժազ պիր տիւնիւնկիւ քեաֆի իտի: Թիւրքիւ թանըր իտիմ: Հազգըմըզ եօզ մը սօրմաղա քի նիչի՞ւն թանրյամատըլար, նիչի՞ւն մահվ օլտուզ:

Պիրաղտա իւչիւննիւ սէպէպի միւթալաա էյլէյէլիմ: «Տարուած քիչ մը միամիտ յոյսերով... հաւաստ ունեցան Քրիստոնեայ եւրոպայի վրայ... կարծելով թէ յանուն բարձր եւրոպականացիներու անոնք վտանգաւոր բռնակցի չը պիտի մնան ունտաքքեր մեր ժողովուրդին հանդէպ...»:

«Սատէտիւ իւմիտէրէ գափըլարազ, Բրիտանիան իւրօրինակ իւմիտ գոյտուլար, զանն էթտիւրէր քի երեքսէք մէպտէլէր նամընա, օնլար թէ՛նիքէլի... տազիքէտէ ֆարգսըզ տուրմայաճաղար...»:

Պէօյլէճէ յեղափոխական կազմակերպութիւններ ալտանմըլար, նէ՞ ալա... ամմա պիզ տէ պիթտիք...:

Իւմիտ կիւզէլ չէյ տիր, խուսուսա պիչարէ պիր միլլէթ իչիւն ճէլիլ պիր չէյ տիր, լաքին իւմիտտէ ֆիքրսիզ, մագուլլէյէթսիզ օլուր իսէ, խիւլեա օլուր, բուլա օլուր: Կէչմիչ 50-60 սէնէլիք թարիխի կէօզ էօնիւնէ կէթիւրսէք աչըզ կէօրէպիլիւր իտիք քի էճնէպի տաիմա էճնէպի տիր: Տէյիլ մի՞ քի տաիմա թէրէննիւմ էտէրիզ «Օտարն, ա՛հ միշտ է օտար»:

Էրմէնի մէսէլէսի շարգ մէսէլէսի տիր: Օնտան ալըլմազ, ալըլլամազ: Բուսիա իլէ Ինկիլթէրա աղապընտա պիր բէգապէթ մէսէլէսի տիր: Տահա տօղրուսու հայաթ մէմաթ մէսէլէսի տիր: Օլ պիրլէրի իչիւն տէ հայաթի մէսէլէ տիր: Սօն զէմանլարաա Ալամանիա իչիւն տաիսի պիր իսթիգալալ մէսէլէսի օլտու: Թիւրք խասթա առէմ տիր, 150 սէնէտէն պէրրու օնուս սէպէպիւնտէն իւրօրինա գան տէօքիւլօր, լաքին պու խասթայը գալտըրաղլարընտա, եէրինէ գոյաճաղ պուլլամատըլար: Հանկը թարաֆ Թիւրքէ թէճալուզ էյլէսէ, օլ պիրի գարըը կէլիւր իտի: Գըրըմ մուհարէպէսի, էսիրնէ ահտնամէսի իւրօրինա շարգ մէսէլէսիւնտէ շարփըլմասը տըր: Էնճամ Բուս օրտուլարը Այ Սթէ ֆանօսա գատար կէլմիչ վէ Բուսլար պէօյիւք պիր Պուլղարիսթան թէլէլի էտիպ՝ էրմէնիլէրին հայաթընը վէ մէվճուտիյէթիւնի տէ քէֆալէթէ ալմըլ իքէն կէրի տէֆ էտէն Ինկիլիզ տօնանմասը օլտու: Իմաի նասըլ իւմիտ էտէպի-

լիլիզ քի իւրօրինա երեքսէք մէպտէլէր խաթըր իչիւն պիզէ եէթիւնէք վէ պիզիւմ իսթէտիլիմիզ եօլտա շարգ մէսէլէսիւնի հալլ էտէճէք: 1895տէ Ինկիլիզ, Բուս վէ Ֆրանսըզ պիր իսլահաթ լահասըր թագտիմ էթտիլէր, իմգալաթմաղա չալըլտըլար: Թիւրք հաթթա իմգալաա, օ հաթթա պաշլայըպ՝ 300 պին Հապ գաթլ օլտուտու: Էվրօփա նէ՞ Եսիտը, նէ՞ Կափապիլտի: Պու թէճրիւպէլէր քեաֆի տէյիլ մի քի հալա միամիտ իւմիտէրէ գափըլարազ:

Սթանպուլտն սէֆիւրլէրին վէ էճնէպիլէրին կէօղիւ էօնիւնտէ սօգաղլարաա 5000 առէմ քէսմէք, էրգըրուստան պաշլայըպ Սիւրիա հուսուստընա գատար 300 պին առէմ գաթլ էթմէք, եէր եէր մահալլի գըլթալար պիր միլլէթէ օնտաա «Օտարնեքն չկայ յոյս» տէյու թէրէննիւմ էտէն պիր միլլէթէ ուժազ պիր տէլա էօյրէտէմէզ իսէ, պուստա թէպըրիյէ օլուսնաճազ նէ՞ վար տըր: Շէհիտլէրիմիզէ նէ ճէվապ վէրէճէյիզ, օնլարըն բուհը պիզի մուղղապ էտէր, հաթթա պիզէ լանէթ օգուր իսէ հազգլարը Էօ՞զ մը տըր:

Տօղրու տըր քի ճանըմըզ ազատըզ իչիւն իւթիյազ էտիյօր, սահիհ տիր քի պիզ գուլմ կէօրմիւլէ, թէատտի օլուսմուլէ, էսիր էտիլմիւլ պիր միլլէթ իզ, իսեան տէյիլ, յեղափոխութիւն տէյիլ, հէր պիրմիզ տիւլմէնի գան իչիւնտէ երգտիւրսէք եէրի վար տըր, վէ անճազ հազըլ իճրա էթմիչ օլուր իզ: Յեղափոխութիւն պիզիւմ իչիւն մուղատտէս պիր վաղիֆէ տիր: Մէպտէ մագսէտ, գաղափար կիւզէլ տիր, ճէլիլ տիր, օնա հիչ պիր քիմսէ իթիւրազ էթմէզ: Հէփիմիզտէ իւմիտ էթտիք, ճիւլմէմիզ տէ Գրիսթիան իւրօրինա իմտապէլէտիք, պու թապիլի իտի, լաքին իւմիտ էթմէք պաշգա չէյ, օ իւմիտ իւզէրինէ պինա էտէրէք թէ՛նիքէլի օյուսլար օյնամազ պաշգա չէյ տիր: Արգու, իւթիլյազ կիւզէլ չէյ տիր, լաքին էյի պիր մէնգիլէ էրիւմէք իչիւն պաթաղա աթըլըպ պօղուլմազ պաշգա չէյ տիր, իմքեան, մագուլլէյէթ, հալ ու քէյֆիլէթէլէր, թարիխ հիսապա ալընմալը տըր: Եօգսա իւմիտ էթտիք ալմա օլմատը տէմէք աալա թէպըրիյէ օլուսմազ: Չայաթ, թէ՛նիքէ հիսապա ալընմալը իտի, տաիմա պիր մէսէլէնիլի ֆէնա թարաֆը հիսապա ալընըր: «Եա օլմաղաա» տէյու սօրան օլտու մը:

Մագսէտ նէ գատար երեքսէք վէ ճէլիլ օլ-

սա վասրթա մագուլ, աղլ քսէր վէ հիշ տէյիլ
Լարբտան զիյատէ իւմիտլի օլմալը տըր:

Էյվահ քի պու տէհէթլի զայաթա պու գա-
տար կիրէքսիզ պիր սէպէպ կէօսթէրիլիյօր:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԹԻԻՃՃԱՐԼԱՐԸՄԸ

Պիր վագըրթտան պէրու արգու կտիյօր իտիմ-
քի պիրաթէրիմիզ շէյլէրի օգույալըմ տէյու:
Պու տէֆա շու միւնասիպէթ իլէ անը իճրայա
գօյալըմ: Թիճարէթ իուսուսարնտա պիր շէյ հալ
մագ Նիւ Եօրգոտա եաշայան պիրիսինէ Ֆիւ-
տէլֆիայը թարիֆ էթմէյէ պէնզէր, պիրմէյէն
պիրիսի վա՞ր մը:

Թիճարէթ տէտիյիմիզ շէյ տիւնեատա օլան
պաշգա հէր հանկը կասայար կիպի պիր թագըմ
ֆօրմիւլալարըն պիրլինմէսի, հաթթա իճրայա
զօնուլմաղը պիրլէ տէյիլ տիր, էյէր էօյլէ օլա
իտի, ճիւմլէմիզինտէ եափաճաղը շէյ պու 5-
10-20 նիզամլարը ճէպիմիզէ գօյմագ վէ օնլա-
րը իճրա էթմէք օլաճագ իտի: Ձէնկինլէնտիք,
պիրթալ: Քէյա իզօնօմիք վէ թիճարէթ իշիւն
եալըմը օլան պիրլէրմէ քիթապլարը օգույա-
լագ տալի գէնկինլէշմէյիզ, էօյլէ օլա իտի
պիրթիւն գօյլէ իզօնօմիքս հօճալարը ֆօրալար
օլաճագ իտիլէր:

Իլք եէրտէ սիւալ էտէլիմ քի թիճարէթ վէ
գէնկինլէնմէք նէ՞ տիր: Թիճարէթ՝ գէնկին-
լէնմէյի մէյատանա կէթիւսին տէյու թէէսիս է-
տիրմիշ իսէ տէ օ՝ առէմի պագէն գէնկինլէն-
տիրիւր, պագէն տէ ֆագիւրլէնտիրիւր: Ձէնկին-
լէք իսէ նիսպի պիր հալ օլաուզուստան նէ
էօլէ պիրլիրիզ, նէ թարթա պիրլիրիզ, նէ տէ ան-
լայապիրլիրիզ: էօյլէ իսէ մէվճուտիյէթի եօ՞գ
մը տըր: Չանն էտիյօրըմ քի գէնկինլէյի անլա-
մագ իշիւն անըն մատաի մանէսինէ, պիր տէ
բուհանի մանէ իլալէ էյլէմէլի իզ: Պու միւնա-
սիպէթլէ տէյէլիմ քի տիւնեամը սըրլարընը
քէնտիսինէ սագլամագտա տըր: Պիզ քէնտի
քէնտիլէրիմիզի նէ գատար տա միւզթէտիր վէ
ագըլըզ զանն էթսէք, վէ արամըզտա պէօյլէ
զանն էտէնլէրիմիզ սայըսըզ տըրլար, տահա
միլիօնլարճա սիւալլէրիմիզ հալէն ճէվապսըզ
գալմը տըրլար: Պագէն տիւշիւնիւրիւմ քի ա-
ճէպա եալընըզ սիւալ էթմէք իշի՞ւն միւ տօղ-
մուշըզ, սիւալար էպէտէն ճէվապսըզ մը գա-
լաճագլար: Լաքին էյէր սիւալարըմըզ ճէվապ-

սըզ գալաճագլար իսէ պու սօրմագ գապիլիյէ-
թի պիզէ նի՞ջիւն վէրիմիշ տիր: Սօրույօրսագ
պիր կիւն ճէվապարըն տալիս ալաճագլըզ: Է-
ֆէնտիմիզ «Հաղիպաթը պիրլէքսինիզ» տէտի:
Լաքին պու հաղիպաթըն նէտէն եա նէլէրտէն
իպարէթ իտիլինի վէ նէ վագըրթ պիրլէքսինիզի
պիրլէ սէօյլէմէտի: Շիմտիլիք էօմբիւն պիրթիւն
սիւալարընա ճէվապսըզ ալէտէ րէմզ իլէ կի
պի կէօրմէքտէն իպարէթ տիր:

Լաքին մատալմիզ կէլէլիմ. պագըլարըն
էֆքեարընճա թիճարէթ «Կաղմակերպեալ խըր-
սըզլըք» իմիշ, Էանի հէր հանկը պիր եօլտա պա-
ղը շէյլէր հլէ կէլէրմէք, Էաթօտ էլէ կէլէրտի-
լինին իւզէրինէ իլալէ էթմէք: Լաքին տահա
հիշ պիր փարա սահպիլին պու հուտըտը քէն-
տի քէնտիսի իշիւն թային էյլէտիլինի կէօրմէ-
տիմ: Օլապիլիք քի օլ եօլտա փարա վէ սէրվէթէ
մալիք օլանլար օլտուն, Լաքին կէօրիւնիւյօր
ութանլար տա, պունը ասլա գապուլ էտէն
օլմամը տըր: Պաշգալարըն էքեարընճա պու
գէնկինլէշմէք բաղդ տըր: Լաքին պունը տա փա-
րա սահպիլ արասընտա գապուլ էտէնլէր եօզ
տըր: Իւշիւնճիւ թէֆսիւր պիրթիւն փարա սա-
հիպլէրինին մէսէրլէթլէ տիւնեալա կէօսթէր-
տիլէրի եօլ տըր, Էանի զայրէթ, տօղրուլըզ,
իշ առէմի օլմագ, պիր սէօզ իլէ պիրէր ճիւնիւ
(հանճար օլմագ: Վէ էյէր փարալարընըն չօզ-
լուզընըն սրըրընը պուրալարտա արամագ իս-
թէր իսէն սանա կիւնլէր, ալլար վէ սէնլէր ի-
լէ վագ վէրմէյէ հագըր տըրլար: Շունը պուրա-
տա զիքը էտէլիմ քի օնլար քի փարա գաղանա-
մամը եա օլանընը զայպ էթմիշ տիրլէր, պէօյ-
լէլէր մուլթլագա մուվաֆֆագիյէթսիլիլէրի-
նին սէպէպիլի բաղդա, սէրվէթէ մալիք օլան-
լարտա քէնտի լիյապաթլարընա աթֆ էթմիշ
տիրլէր: «Կաղմակերպեալ խըրսըզլըք» հուտու-
տընը վէրլէնլէր, կաղմակերպեալ լուղէթինի գէ
հիլիլի պիր էֆքեարա գապուլ հալինտէ գուլա-
նըյօրլար: Պու էֆքեար շիւրիւք տիր, խըրսըզ-
լար չօգճա մահպէս իշինտէ օլուրլար:

Իքինճի վէ իւշիւնճիւ թէֆսիւրլէրէ կէլին-
ճէ, Էանի բաղդ վէ լիյապաթ, մուվաֆֆագի-
յէթ պու իքիսինին պիրլէշմէսի տիր, եարը եա-
րլա: Պիրթիւն էրմէնիլէրէ մալիւմ օլան իպ-
րիանոսեան պիրատէրլէրին Թիւրքիտա թէէ-
սիս էթտիլէրի օլ աղիմ իշ, քի պու կիւն մահվ
օլմուշ տըր, էյէր պու առէմլէր Թիւրքիտա կի-
պի պիր մէզարլըգտա իշլէրինի թէէսիս էտէ-
ճէլէրի եէրտէ, տէյէլիմ ինկիլթէրա եա պու-

րատա թէչսիս էթսէլէր իտի, պու կիւն պիր Վուլվուրթս օլաճագ տէյիլլէ՞ր մի իտի, քէզա էյէր Վուլվուրթս Թիւրքիատա թէչսիս օլսա իտի պաթմը վէ կէօմիւմիւլ օլմայաճա՞գ մը իտի: Ամէրիկան Պօրսըն միլիօնլարճա փարալարը Թիւրքիատա պաթմը տէյիլլ մի տիր: Ղայրէթ վէ գուլլանըլան մէթօտլար նօգթա ի նազարընտան իպրանօսեանըն վէ Վուլվուրթինքի այնիսի իտիլէր, պաթմըն կիտիչի իլէ պիրիսի Թիւրքիատա օլմագլէ պաթտը, տիկէրի պէօյիւտիւրճէ պէօյիւմէքտէ տիր:

Լաքին կէթիւրմէք իսթէտիյիմ նօգթա շու տըր, եանի պու զէնկինլէշմէք տէտիյիմիզ շէյ աճէպա եալընըզ փարալարըն չօղալմասը՝ մը տըր: Ձոնն էտէրիմ պու մատտիյուն զէմանլարընտա սըրֆ պու տէյիլ տիր տէրսէք հէման հէման պազըլարը պիզի թիմարիսանէյէ լայըզ կէօրէնէք տիրլէր: Փարա իլէ հէր շէյի եափապիլիլիզ, հէր շէյէ մալիք օլապիլիլիզ տէրլէր: Փարամըզ եօզ պիր շէյ եափամայըզ տէրլէր: Փէք էյի, լաքին պիր թէչմիհնաթըմըզ վա՞ր մը քի սէն տաիսի պու փարայա մալիք օլտուղունտա անը սըրֆ իճթիյաճըն իչիւն վէ արթանընը ինսանիյէթիւլէրվէր մագսէտլէր իչիւն գուլլանաճագսըն: Ձէնկինլէշմէք՝ փարա սահիպի օլմագ եա օլսըն արթըրմագ տէյիլ, իլլա անըն իսթիմալընը էօյրէնմէք տիր: Պազըլար 1000 տալէր իլէ տիկէրլէրին 10,000 տալէր իլէ օլտըղընտան տահա զէնկին տիրլէր:

«Թիւճճարլարըմըզ» սէրլէվճասընը գուլլանտըզ, քիմլէ՞ր տիր պունլար: Պիր թագըմը տիւլիւնիւյօր քի թիւճճարլըզ տէտիյիմիզ շէյ պիր մատտէյի 5է ալըզ պէշ պուշուզա եա ալթըյա սաթմագ տըր, օլտու պիթտի: Լաքին պունտա տիզդաթ էտէճէյիմիզ շէյ պազէն պէշէ ալըզ տէօրտէ սաթմագ վար, պազէն հիչ սաթմագ վար, վէ տահա նէլէր: Պու ատէմլէր պիլ մէլի տիրլէր քի պունլար թիւճճարլըղըն սըրֆ կէօրիւնէն վէ նիսպէթէն գօլայ օլան թարաֆլարը տըր, տահա պունտան տէրին վէ միւլլէլ թարաֆլարը վար տըր, էյէր սըրֆ եօզարտա տէտիյիմիզ օլսա, պունը սանքի հէր ատէմ եափապիլիպ՝ պիր եէրէ եէթիչիւր: Թիւճճարլըզտա մուվաֆֆագիյէթին իլք շարթը սաղլամ օլմասը տըր: Պունտա տէմէք իսթէտիյիմիզ մալին սաղլամ օլմասը իլէ պէրապէր վէ անտէն չօզ մուհիմ օլարագ թաշընըլան պօրճըն սէրմայէյէ օլան նիսպէթի տիր: Պիր էօրնէք քեաֆի պիրիսի 1000 տալէր սէրմայէ վէ

50—100 տալէր պօրճ իլէ տահա զիյատէ սաղլամ պիր թիւճճար տըր, նիթէքիմ պիր տիկէրի 100,000 տալէր սէրմայէ վէ 100,000 տալէր տէ պօրճ իլէ: Ձիրա իլքի նէ օլսա սէրմայէսինէ նիսպէթէն ուֆագ պօրճընը հէր հալ ու քէյֆիյէթ ալթընտա վէրէպիլիլի իսէ տէ տիկէրի անճագ իչլէրին կիւմրահ վէ փարագ վագթլարընտա պօրճլարընը վէրէպիլիլի: Տուրկուն վագթա րասթ կէլիպ՝ ալաճագլըլար սըզըլտըրմայա պաշլայընճա մալինի չափուգ սաթմայըզ պօրճլարընը վէրէմէզ իսէ միւլիսիյէթ տիր պաշընը կէօսթէրիլ:

Թիւճճարլարըմըզ աճէպա մալ ալըրքէն փարասընը վէրէպիլիյօրլա՞ր մը վէ վէրէպիլիւճէլէրի գատար անճագ մալ ալըյօրլա՞ր մը: Նէ՞րէտէ, քիմլէրէ վէ նէ՞ Ֆիյաթլարա ալաճագլար, նէ՞ Ֆիյաթլարա սաթաճագլար, մալիւ մաթլարը վա՞ր մը, սաթարքէն միւլթէրիյէ նէ ճինս մալ տէյու սաթլօրլար իսէ օ մը տըր սաթտըղլարը: Սաթմագտա կէօսթէրտիլի ղայրէթ՝ նէ գատար չօզ քիար իլէ սաթապիլմէ՞ք մի տիր, եօզսա նէ՞ գատար ազ տա օլսա սաթտըղը մալին օլ ճինսին էն էյիսի օլմագ մը՝ տըր վէ եաթօտ միւլթէրի անլասըն անլամասըն, սօրսուն սօրմասըն, քէնոտիսի հէր շէյի օլտուղու կիպի անլատըյօր մը:

Տօղրուղուգ իլէ իչ կէօրէնէք մուվաֆֆագ օլմագ միւլթէրին մի տէյու պիրիսի սիւալ էտէպիլիլի, ճէվապըմ շու տըր քի պաշագ եօլտա զազանըլամագ, պէօյիւք գուլմփանիալար պէօյիւք օլմուլ տըրլար, քէնտիլէրինի, օրթագլարընը վէ միւլթէրիլէրինի ալտատարագ տէյիլ, իլլա ալտաթմայարագ:

Թիւճարէթտէ էն սաղլամ մէմլէքէթ պիւլա չիւպհէ ինկիլթէրա տըր, էն զիյատէ տօղրուղուգ տա օրտա տըր: Կէչէնլէրտէ պիր տօսթ նագլ էտիյօր իտի քի իսկօլտիատա եուն սաթմագ վէ ալմագ մէվմիսինտէ տահա եուն ալլար ոօնրա թէսլիմ օլաճագ իքէն ալլար էվվէլ եուն ալընըր, սաթլըր, օ կիւնքի փիացէ իւզէրինէ, քեաղընտըզ կիւրէքսիզ սըրֆ սէօզ իլէ եունըն թէսլիմ օլաճագը վագըթ իրացէ էնմիչ եա գալք մըլ օլտուն, նէ էնտիլիստէ ալան, նէ տէ չըդտըղընտա սաթան Ֆիյաթլարա աալա պիր թէպէտտիւլ գօյմայարագ էվվէլճէ նէ Ֆիյաթա գարարլաշմըլ իսէլէր, օ Ֆիյաթտան թէսլիմ էտիպ ալըրլար: Իչթէ պու էն եիւքսէք նէվտէն թիւճարէթ տիր, պու սիյրէթտէ աիւզ ու իթա էտէն ատէմլէր պաթմագլար, թէրագըլ է-

տէրէր, թէրնագրենն չարթը սիրէթ տիր,
թիւննարըզ հէր չէյտէն էվէլ սիրէթ սահի-
պի օլմագ տէմէք տիր: Անէպա միլլէթիմիզ
պունա ինանմագտան, եա պիլմէք արգու էթ-
մէքտէն եա տա իճրայա դօյմագտան նէ՞ դա-
տար ուզագտա իզ, պունը անլատըզնա վէ ան-
լատըզմըզ տէրէճէտէ պիզ տախի Սկովտիա-
լըլար կիպի օլաճաղըզ:

ՀՐԱՆՏ Կ. ԹԵԼՖԵՆԱՆ

ԱՆՆԵՄԷ ՄԵՔԹՈՒՊ

(Աննէլէր կիւնիւ միւնստէպէթիլէ)

Աննէլէրին կիւնիւ երնէ,
Հէր քէս կիտէր աննէսինէ,
Սէնսիզ կելտի, կէչտի սէնէ,
Պէնիմ քաթլը, դարի'պ աննէմ:

Յիքրիմտէ սին սէն հէր գէման,
Միւթէպէսսիւմ, լաթիֆ սիման
Մուհապպէթ տիր, իւմի'տ, իման,
Պէնիմ քաթլը, միւշֆիզ աննէմ:

Պէօյիւտիւքնէ եավրուլարըմ,
Թաճիւնտըզնա արգուլարըմ,
Ա'խ, սէնի չօզ արգուլարըմ,
Պէնիմ քաթլը, պախքսըզ աննէմ:

Ֆէլէֆ պիզէ ֆէլաֆէթի,
Է'հ, օլտուգնա չօգնա վէրտի,
Իւսթէ պիր տէ հասրէթ տէրտի
Պէնիմ քաթլը, հասրէթ աննէմ:

Պիլիքիմ քի սէն օլատա
Էտիյօրսուն հէր ան տուա,
Տիլէյիմի վէրսին կիւտա,
Պէնիմ քաթլը, տիմտար աննէմ:

Սապր էտիլիմ պիզ պիր էյեամ,
Հէր հասրէթէ վար պիր էննամ,
Շու տիւնեատա նէ՞ վար քէմամ,
Պէնիմ քաթլը, միւմին աննէմ:

Պէն պաղըրնտա, սէն սինէմտէ,
Աննէ-օղուլ եագըն տէմտէ

Տօյա իտիֆ, ա'խ, հասրէթէ,
Պէնիմ քաթլը, մէլէֆ աննէմ:

ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ

Նիւ Եօրք

ԻՆՍԱՆ ՎԷ ՕԹՕՄՕՊԻԼ

Ինսան վիւնուտու վէ օթօմօպիլ մէյանէսին
տէ պիր թագըմ պէնդէյիլէր վար տըր, անլէրի
թատատ էտէլիմ:

Իքիսի տախի իլլէմէք իլիւն հէրարէթէ
միւհթամ տըրլար:

Օթօմօպիլտէ կազօլին հաւա իլէ գարըչ-
տըրըլըր վէ էլէքթրիք վասիթասըլլէ թութու-
չուր վէ հէրարէթ հասըլ օլուր: Հէրարէթ մախ
լութ կազլարը կէնիլլէթմէքլէ հարէքթէթէ թէպ-
տիլ օլուր վէ չարիւլարը տէօնտէրմէյէ պաշ-
լար:

Ինսանտա եէտիյի թաամ հազմ օլունուր,
գան իլէ վիւնուտուա ճէվէլան էտէր, անտէ պու
լունան մատտէլէրին պիր գըսմը իպրէնմիշ
մատտէլէրին եէրինէ կէչէր, իպրէնմիշ մատ-
տէլէր իսէ, եաղ կիպի պազը մատտէլէր իլէ
պէրապէր, հաւատաքի օքսիթէն վասիթասըլլէ
եանարլար, հէրարէթ մէյտանա կէլիւր: Հէրա-
րէթ տախի ազալէթլէրի հարէքթէթէ դօյմայա
խըտմէթ էտէր: Շու Փարզ իլէ քի՝ օթօմօպիլ-
տէ հէրարէթ վէ հարէքթէթ չապուզ իլէրի կէ-
լիւր, ինսան վիւնուտունտա իսէ եավաշ եավաշ
հասըլ օլուր:

Օթօմօպիլտէ փիսթօն հարէքթէթի իճրա է-
տէր, ինսանտա ազալէթլէր օլ խըտմէթի իֆա
էտէրլէր:

Օթօմօպիլ սարֆ էթտիյի կազլարը խուսու-
սի պիր պօրու վասիթասըլլէ իխրաճ էտէր:

Ինսան վիւնուտունն թէլէֆաթը՝ ըրիյէթ,
պէօպրէկ, ճիլտ վէ էմա (պաղըրսազ) վասը-
թասըլլէ իխրաճ օլունուր:

Օթօմօպիլին մաքինասընը սէրին սազլա-
մազ իլիւն էթրաֆընտա սօղուզ սու ճէվէլան
էտէր:

Ինսան վիւնուտունը սէրինլէթմէյէ՝ ճիլտ-
տէքի ուֆաճըզ թէր տէլիլլէրի (մէսամմաթ)
խըտմէթ էտէրլէր: Թէր սէյյալ հալինտէն պու-
խարա թահվիլ օլունուրքէն վիւնուտուան հէ-
րարէթ չէքէր:

Օթօմօպիլին նիզամի հէրարէթի 160տան
180 տէրէճէ փարէնհայթ տըր: Ինսանտա հալ ը

սրհհէթտէ 98.6 Պարէնհայթ տըր: Օթօմօպիլ-տէ Փազլա հէրարէթ տիւղէնսիղլիք հուսուլա կէթիբիբ, ինսանտա տախի Փազլա հէրարէթ տիւղէնսիղլիք, Էանի խասթալլիք իմարէսի տիբ, սըթմա, վէ իւշիւթմէ կիպի:

Օթօմօպիլի իտարէ հաէն էլէքթրիք տիբ: Ինսանի վիւճուտու իտարէ հաէն տիմաղ (պէյն) վէ սասպէլէր (սինիբլէր) տիբ. պունլարըն իշ-լէմէսի էլէքթրիքիյէթէ պէնգէր, շէօյլէ քի սիւ-րաթլա պէյնտէն վիւճուտուն հէր թարաֆընա հմըլէր կէօնտէրիլի վէ հէր թարաֆտան պէյնէ խապէրլէր կէլիբ:

Օթօմօպիլի պօշ տուրուրսա Էազը սօղլըր վէ հարէքէթէ կէթիբմէսի վազըթ ալլըր: Ին-սան՝ հօմրիւնիւ իշսիղ կէշիբիբսէ՝ վիւճուտու կէվէշէր, թէնպէլլէշիբ:

Չթօմօպիլին տիւղէնի պօզուլմասըն աէր-սէն անր թէշքիւ հաէն Փարզլը գըսմլարըն խըտ մէթի նէ խալիլինի վէ նէ սուրէթտէ խըտմէթի-նի էյի իֆա հաէնէլլինի քեամիլէն հօյրէնմիշ օլմալլըն: Էն ուֆազ գուսուրլարը տէրհալ կէօրիւպ՝ անլէրին ըէֆիլնէ չալլըմալլըսըն: Կա-զընը, Էազընը վազթընտա վէրմէլիսին վէ հէր գըսմընը թէմիղ սազլամալլըսըն:

Ինսան քէնտի վիւճուտընըն ճիւմլէ ալէթ-լէրինի հօյրէնմիշ օլուպ, անլէրին խըտմէթլէ-րինի թանրմալը: Անլէրի սրհհէթ ու աֆիլէթտէ սազլամազ իշիւն սրհհէթի գանուլարընը պիւ-մէլի վէ անլէրէ տըգզաթ էթմէլի, շէօյլէ քի Էն ուֆազ պիւր գուսուր գահիբ օլուրսա տէրմա նընա լազըմ կէլէն չարէլէրի ռէրհալ իսթիմալ հաէպիլսին:

Օթօմօպիլի ուֆաճըզ սէսլէր իլէ, գըճըր-թըլար իլէ տիւղէնսիղլիլինի խապէր վէրիբ:

Վիւճուտ ր ինսանի տախի պիւրազ պաշ ազ-րըսը, ազաճըզ միտէ ըահաթսըզըզը, խաֆիֆ պիւր հօքսիւրիւք, ճիւղի սըճազըզ, վէ սայրէ կիպի ալամէթլէր իլէ կէլէճէք պէլալարտան պիլի սազընտըրըր:

Ինսան կիպի օթօմօպիլին տախի էմնիյէթ-լիսի՝ վէ էմնիյէթսիղի, հալիմ վէ Էոլմազ թա պիլաթըսը՝ վէ խույսուղու իթաաթըլար վէ ի-նաա գաֆալըսը, տինճ վէ սաղլամ օլանը՝ վէ խասթէմիղաճ օլանը, սըշըրալըզ օյնամազ իս-թէյէնի՝ վէ Էէրիլնաէն թէպընմէք իսթէմէյէ-նի պուլուտընը:

Լաքին Էէքտիկէրինէ պէնգէմէյէն խուսուս-լարը տախի վար տըր:

Օթօմօպիլի քէնտի պաշընա հարէքէթ հտէ-

մէզ վէ իշլէտիլի էյի Էա քէօթիւ ամէլլէրէ մէ-սուլ տէյիլ տիբ: Ինսան իսէ՝ հարէքէթինտէ վէ ամէլլէրինէ հիւրը վէ մէսուլ տըր:

Օթօմօպիլի գըրըլըր, տաղըլըր իսէ՝ փար-չալարը թէքրար պիւր շէյէ գուլլանըլալիլիբ: Ինսան վիւճուտու իսէ հօլալիլիւնաէ արթըզ հիշ պիւր շէյէ Էարամազ:

Շու նօգթայը տախի իլալէ էթսէք Փէնա օրմազ, Էանի - ինսան օղուլարը արասընտա չօղլար վար տըր քի օթօմօպիլլէրինի թէմիղ վէ իշլէք հալտէ սազլամալա չօգ տիգզաթ հտէր-լէք, էմէք վէ փարա էսիւրկէմէյլլէր, լաքին քէն-տի վիւճուտըլընըն, Էալտա ալիլէրլինին սըհ-հէթինէ կէլինճէ տըգզաթսըզ պուլուտըլար վէ փարա տախի սարֆ էթմէք իսթէմէյլլէր:

Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

ՊԵՐՈՒԹՏԱՆ ԽԱՊԷՐԼԷՐ

Յունլար իշլինտէ գաթլ էտիլմիշ օլան Սար-Գիւ Տիւրուհի մէսէլէսինտէն տօլայը հապս է-տիլմիշ օլան 16 Դաշնակցականլար, հէր պիւրի 1200 տալէր քէֆալէթ ի մալիյէ իլէ տէօրթ հաթթա գատար էվվէլ մուվազաթէն թախիլիէ էտիլտի: Էվրազըն թէրճիւմէսի վէ թահգիլաթ տահա տէվամ էտիլթօր տէնիլիլթօր: Չօզլարըն պանը պու տուր քի, մէվգուլլար ալլէյհինէ չիմտիյէտէք պիւր կէօնէ տէլիլ էլտէ էտիլմէմիշ օլուտըլունտան, մէսէլէ պէօյլէճէ գալիանա-ճազ:

Մէվնուֆէն անլաշըլտըզընա կէօրէ Երուսա-ղէմ էրմէնի Փաթրիքիանէսի Սիւրիատա օլան հուգուգուհու (Իրաւասուլիւն) ըէսմէն Սիւ կաթոզիկոսլուղունա թէրք էտէրէք՝ Պէյրուլթ, Շամ վէ Լաթաքիատա օլան Առաջնօրը վէքիլէ-րինի Երուսաղէմէ տալէթ էյլէմիշ, վէ Առաջ-նօրդարանլար Ս. Սահակ կաթոզիկոսլու թէսլիմ էյլէմիշ տիւր: Պու «Թեմ»լէրէ ախտ օլան էվգաֆ հազընտա սօն թէրթիպ տահա իքմալ էտիլմէ-միշ տիւր: Անճազ օլ էմլաք վէ էվգաֆըն տախի վազթը մունասիպիլնաէ կաթոզիկոսլուղա թէր քի գալիլէն մէմուլ տուր: Երուսաղէմ Փաթրիք խանէսինին պու խուսուստա կէօսթէրտիլի-րուհ թէպրիքէ շայան տըր: Պէօյլէճէ Կիլիկիա կաթոզիկոսլուղունտան միւսթազպէլինի թէէ-

մին իշխան մուհրիմ պիր ատրմ ալընմըլ օլու-
յօր :

Իքի հաֆթա էվլէլ Պաալպէքտէ մուհրիմ
պիր Կիրակի մէքթէպի գօնֆէրանսը օլտու :
Պունտա Սիւրիա վէ Պաղեստինաէն կէլմիշ պիր
չօգ մուրախիսալար վէ Ամէրիգա Կիրակի մէք-
թէպլէրի բէրի Տօգ . Հօփքինս իլէ Երուսաղէմ-
տէն Բարգէն Եպիսկոպոս հէմ Հալսպ Առաջ-
նորդու Արտավազդ Ծ . Վարդապետ վէ Սիւ-
րիատա Հայ Լուսաւորչական քրիստալէրտէ Կի-
րակի մէքթէպլէրի իշխնէ պագմագ իւզրէ եա-
ղընլարտա Ամէրիգատան կէլմիշ օլտա Պրն . Լե-
ւոն Ձէնեան տախի հալըր իտիլէր : Գօնֆէրանս
տէօրթ կիւն դատար տէվամ էթտի : Էմինիդ
Փաիտէլի օլտու : Պրն . Ձէնեանըն թէչէպպիւս
էթտիլի իշ իշխն մուվաֆֆադիյէթ թէմէննի
էտէրիլ, օլ պապտէ պէօյիւք պիր իհթիյամ
վար :

12 կիւն գատար ագտէմ, Բահնիւմանըն
գարիոնուհա մալիւմ Գալիֆօրնիատա մուզլիմ
վեր . Սարգիս Տէվրեան, կիւվէյիսի Կոստան-
դին էֆ . Կէրթմէնեան վէ գարըսը Տիկին Գը-
րիսթինա իլէ Պէյրութա կէլտիլէր . պուրատա
պուլունան պաղը միւհսէսաթը խայրէյէյի, էյ
թամիանէլէրի զիյարէթ էյլէյիլ՝ հէմչէհրի-
լէրի օլտա Հաճընլըլար վէ տիկէր տօսթլար իլէ
կէնիշէն կէօրիւշտիլէր : Պատ . Տէվրեան հէմ
չէհր հէմ քէմը քրիստալէրինտէ փէք միւհսիւր
վաղլար իրատ էթտի : Պիր գաչ կիւն տէ Հա-
լսպի զիյարէթ էթտիքտէն սօնրա նիյէթլէրի
Շամ իւզլէրի Երուսաղէմէ կիթմէք վէ օրատան
կէրի Պէյրութա տէօնմէք տիր : Պու փարթինին
պէլլի պիր էմէլի Պէյրութ քէնարընտա կէնիշ-
էն պիր արսա էլտէ էտէրէք, քէմրտէքի միւհ-
թա Հաճընլըլարըն իսքեանը իշխն ամէլի պա-
ղը թէրթիպաթ եափմագ տըր : Պիւթիւն գալպ-
տան մուվաֆֆադիյէթ թէմէննի էտէրիլ :

Սօն կիւնլէրտէ պիւթիւն Սիւրիայա փէք
դանի պահար եաղմուրլարը կէլիլ՝ պու սէնէ
մահսուլաթըն դանիմէթինի պիր գաթ տահա
թէմէին էյլէտի : Սօն պիր գաչ սէնէնին գու-
րաղլըլընտան չօգ սըզըմըլ օլտա էհալի պու
սէնէ զիյատէ ուճուլ էքմէք եէյէնէյինէ, սէ-
նաաթ վէ թիճարէթին զիյատէ խայրը օլաճա-
ղընա չօգ իւմիտվար տըր :

ՄՈՒԽԱՊԻՐ

Պէյրուք

ՊԻՐ ԹԱԳՏԻՐ

Ալէսսէվիյէ պիղ Հայլար նիւթապաշա ըզ
վէ կէօյա պու սէպէպտէն տինի վէ միլլի վաղի-
ֆէլէրիմիդտէ իհմալ պուլունուր ըզ տէյու իթ-
համ Կտիլիլիլ : Պունտա պաղը տէրէնէ հագի-
գաթ վար իսէ տէ, տիկէր թարաֆտան սէխա-
վէթ վէ մէհհամէթ ճիհէթինտէ շէօհրէթ քէսպ
էթմիշ առէմլէրիմիլ տէ վար տըր : Տիթրօյթ-
տա մուզլիմ Տօգթ . Ս . Գէչիշեան պու սօնրաքի
սընֆա ախա տիր : Միւմաիլէյս տէմիր կիպի
սաղլամ պիր ճէսէտէ մալիք օլարազ կէրէք էր-
մէնիլէր, կէրէք Ամէրիգալըլար արասընտա կէ-
նէ կիւնտիւլ իճրա ի թէպապէթ էթմէքտէ օլ-
տըրընտան, էկէր փարասընը հըֆզ էթսէ պու
կիւն եիւզ պինլէրնէ տօլարա սահիլ օլուր իտի :
Լաքին միւմաիլէյս նիշէ խասթալարա մէճճա-
նէն պագմագլէ պէրապէր փէք միւհթաճլարա
տա քէնտիսի իսնէ էտէր : Հէր նէ զէման խայր-
իսահ պիր իշէ եա միլլի վէ տինի պիր մագսէ-
տէ իսնէ իշխն քէնտինէ միւրաճաթ էտիլտէ՝
սէխավէթլէ իճապէթ էթմիշ տիր : Վէ խանէսի
պիլլիմ դատիմ վանքլարըմըզ կիպի տաիմա միւ
սաֆիրլէրէ աչըզ տըր : Իսնէ էթմէսի իշխն
նիշէլէրէ նասիհաթ էթմէք լաղըմ իքէն Տօգթ .
Գէչիշեանա «Իսնէնի պիրազ թահտիտ էյլէ»
տէմէյէ մէճպուրիյէթ . հասըլ օլույօր :

Նիշիւն պէօյլէլէրին խըտմէթինի թագտիր
էթմէք վաղիֆէսինի անլէր պիդաէն կէօշտիւք-
տէն սօնրայա թէէլիլ էտէլիմ :

ՊԻՐ ՄՈՒԽԱՊԻՐ

ՄԱԼԻԻՄԱԹ ՓԱՐՉԱԼԱՐԸ

Ալաւանիտմըն Հարպ Պիւտնէսի .— Ալա-
մանիա դահիրէն էն ազ օրտուսու օլտա վէ էն
ազ հարպիյէ մասրաֆը օլտա մէմլէքէթ զանն
օլունուր, չիւնքի անճագ 100 պինլիք պիր օր-
տուսու վար տըր, լաքին այնի զէմանտա հարպ
տան գալան ասքէրլէրին թէգաուլարընը սազ
լամագ իշխն մասրաֆ տա գամմ օլունուր իսէ
անընքի տիւնեատա էն զիյատէ հարպ պիւտնէ-
սինի թէչքիլ էտէր :

Պու մասրաֆ իւչ գըմա թագսիմ օլունու-
յօր . պիրինճիսի 12 միլիօնլըզ օրտունուր էօ-
լէնլէրինին ալիէսինէ վէրիլէն թագմինաթ, քի
721 պին տուլ գալմըլար տըր, իքինճիսի,
քէօր, տէլի, թօփալ, սաղըր վէ սագաթլար
տըր, իւշիւնճիւսիլ իսէ հարպ սէպէպինտէն
մուհինսիլ գալանլար տըր :

Ալամանիա հիւքիմէթի աթիտէքի թագմի-
նաթը վէրիյօր :—

	Մարք
Ա. Էօլէնլէրին հիսապընա	714,120,240
Բ. Սագաթ վէ խասթալարա	835,076,000
Գ. Աճ գալանլարա	812,510,000

2,361,706,280

Եանի 2361 միլիօն մարգ սարֆ էտիյօր :
Հարպտան էվվէլ Ալամանիանըն հարպիյէ
պիւտճէսի 1738 միլիօն մարգ իտի : Տէմէք քի
չիմտի իմփէրաթօրըն գէմանընտան 523 միլիօն
մարգ գիյատէ մասրաֆ վար տըր :

* * *

Ֆրանսըգ սոգթօրլար փարա թօփլայօրլար
քի ձէննէր իչիւն պիր թիգքեար հէյքէլի եափ-
տըրսընլար : ձէննէր պիր Ինկիլիզ սոգթօր տըր
քի չիէք աշըսընը պուտու, վէ օ վագթ իլք
թագտիր էտէն Ֆրանսա օլտու : Պէօյիւք Նա-
փօլէօն ձէննէր իլէ սոդրուտան մէքթուպլաշ-
մըլ տըր : Նափօլէօն իսթէմիլ քի ձէննէր կէլիպ
օղլունու աշըլասըն, ձէննէր տախի 1500 Ինկի-
լիզ էսիրլէրինին ազատ պրագըլմասընը թալէպ
էթմիլ տիր :

* * *

Ալպուսթան թարաֆընտա պիր քէօյտէն
ձիլօ աղա իսմինտէ պիր ատէմ տիւնեանըն էն
իսթիյար ատէմի օլտուղունու իտտաա էտի-
յօր : ձիլօ աղա 155 եաշընտա օլուպ` մէրքէպ
իլէ եազընտա էնգարէյէ կիթմիլ տիր :

ՎԷՖԻԱՅԱԹ

Միսիս Թուրֆանտա Բուպեան (Պուքօն)

Գիլիսամըզըն Ֆագիլէ գատընլարընտան Մի
սիս Բուպեանըն ափանսըգ վէ մէմուլին զայրի
պիր թարգտա վէֆաթը ճիւմլէմիլի եէս ու մա-
թէմէ զարգ էյլէմիլ տիր :

Միսիս Բուպեան Ապրիլ 19 ազլամը սէվ-
չիւլիլ գէվճի վէ էվլատլարը իլէ մէսուտ իքէն
Ապրիլ 20 սապահը իւզէրինտէ պուլունան թագ-
եիգի տէմ (պլըտ փրէշըր) նէթիճէսի օլարագ
պիր իքի տագիգէ իլինտէ պու գէմինի հայա-
թընա խիթամ վէրմիլ տիր :

Միսիս Բուպեան ան ասըլ Ֆըրնըզըլ օլուպ
սէպավէթինտէ Մարաշտա Միս Բօհնըրըն էյ-
թամխանէսինտէ փէրվէրտէ օլունմուլ վէ կէնճ
լիյինտէ րուհանի էօմրէ մալիք պիրիսի օլմադ-
լէ 22 սէնէտէն պէրրու գէվճինէ սատըգ վէ տին-

տար պիր գէվճէ վէ էվլատլարընա իսէ սէվտիյի
Գիրիստուր թալիմ էյլէյէն պիր մուալլիմէ վէ
Ֆէտաքեար պիր վալիտէ օլմուլ տըր : Մէրգու-
մէ չօգ մէշղուլիյէթի արասընտա Փամիլեա մէգ
պահընը տաիմա եանար սագլամըլ տըր :

Միսիս Բուպեան Փամիլեասընտան խարիճ-
տէ իւնսի ալագալարընտա ճիտտի վէ չէֆֆաֆ
այնի վագթտա հալիմ վէ աֆլքեանի իտի :

Գիլիսա հայաթընտա զայյուր վէ րուհանի
խըզմէթլէրէ տաիմա հասրէթքէլ իտի : Մէր-
գումէ հալ ու վագթընըն միւսաատէ էթտիյի տէ
րէճէտէ մատտէթէն վէ մանէն միւհթաճիյնէ
եարտըմ էթմէքտէն մահզուլ օլուր իտի :

Մէրգումէնին ճէնազէ խըզմէթինտէ պէօ-
յիւք պիր գալապալըգ հագըր պուլունուպ քէն-
տիլէրին սօն հիւրմէթ վէ մուհապպէթլէրինի
իպրազ էթտիլէր :

Անըն ճիւմլէ թէալլիւգաթընա Բուհ իւլ
Գուտսուն թէսէլլիսինի թէէմնի էտէրիգ :

(ՏԻԿԻՆ) Ս . Ա . ՊԱՆՏԻԿԵԱՆ

* * *

Պրն . Սարգիս Գրաճեան

Այնթապը Պրն . Սարգիս Գրաճեան Մարտ
25տէ Հալէպտէ 57 սիննինտէ վէֆաթ էյլէմիլ
տիր : Միւթէվէֆֆա փէք մուգթէտիր վէ դա-
յէթ նէճիպ սիյրէթ սահիպի պիր զաթ օլուպ
միւտտէթ ի հայաթընտա էնվա ը թարիգլէրէ
միլլէթէ զիգըմէթ խըսմէթլէր իֆա էթմիլ վէ
քէնտիլէր թանըյանլարըն հիւրմէթ վէ մուհապ-
պէթինէ մազհար օլմուլ տըր :

* * *

Տիկին Ռօգա Լեւոն Տաղլեան

Տօգ . Լեւոն Տաղլեանըն (Պութօն) գէվճէ-
սի Ռօգա հանըմ իւզէրինտէ պու եազընտա
իճրա օլունան մուհիմ պիր ամէլիյաթ
նէթիճէսինտէ Մայիս 3տէ սաթլըճանտան վէ-
ֆաթ էյլէմիլ տիր : Տահա եազընտա թէշքիլ օ-
լունմուլ օլան պու կէնճ վէ մէսուտ աիլէնին
պէօյլէ ափանսըգ պօղլըլմասընտան սօլայը
Տօգթ . Լ . Տաղլեանա, պիրատէրի Փրօֆ . Կ .
Տաղլեանա վէ թէալլիւգաթընա պէյան ը իշ-
թիրաք ը հիսս էտէրիգ : Կէրէք Տօգթ . Լեւոն
կէրէք Փրօֆ . Կ . Տաղլեան պու միւնասէպէթլէ
քէնտիլէրէ հիսս ի իլթիրաքլարըն կէօսթէրմիլ
օլան տօսթլարա մէմնուլիյէթլէրինի պէյան է-
տէրլէր :

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Պահարիյէ գուզվէթլէրինին վէ թէսլիհաթըն թահտիտ օլունմասը իչիւն ժինէվտէ իճթիմա էտէն հիյէթ տաղըլմըն տըր, պէշ պէօյիւք պահ ըի գուզվէթլէր ալըրճա տիւշիւնիւպ փլանլար կէթիւրէճէլէր վէ Սեպտեմբերտէ թէքրար իճ- թիմա էտէճէլէր տիր: Էն զիյատէ վօշիւկթօն- տան պէլէնիւիյօր քի պիր փլան հաղըրլասըն: Ալաման թաղմինաթ մէսէլէսի իչիւն Ամէրիգա- լը ըէիս Եննկըն թաւասուլը գապուլ օլունմա- տը: Իլք տէֆա ինկիլթէրրա խաղինէ նաղըրը Զըրչիլ փարլամէնթ հուզուրընտա պէյան էյլէ- տի քի Փարիզ գօմօսիօնընըն գարարը հիշ պիր վէճհլէ մէճպուրի տէյիլ տիր, վէ Մ. Եոնն- կըն թէքլիֆինի ինկիլթէրրա գապուլ էթմէյ- ճէք տիր: Այնի գէմանտա Ալաման խարիճիյէ նաղըրը տախի նուլթ գտիյօր քի պու պօրճ իգ- թիսատի հիսապլար իւզէրինէ պինա օլմալը վէ մէմլէքէթին իգթիտարընա կէօրէ թային օլուն- մալը տըր: Շիմտիլիք գօմօսիօնըն ուզուն ու- զատիյէ էմէլէրի պօշա կիթմիշ տիր: Եոննկըն թէվասուլընա կէօրէ միւթթէֆիլէրէ 2000 մի լիօն մարգ էքսիք վէրիլէճէք տիր:

Ամէրիգանըն ըէիսի իլէ Գօնկրէս արասըն- տա կիւճլիւքլէր պաշլամըն տըր: Հուլըրըն վէր տիլի չիֆթճիլէրէ մուսվէնէթ վէ կէօմրիւքլէր լաիհասըն ալանտան կէչէմէյօր: Ուզուն միւպա- հասէյէ մէյտան վէրմիշ տիր: Կէօմրիւք թարի- ֆասընըն երեքսէլմէսի մէսէլէսի էվրօփա տէօվ- լէթլէրինի տախի թէլաշա տիւշիւրիւյօր: Մ. Ամէրիգա պիր չօգ իիւրաճաթ եսփմաղա մէճ- պուր տըր, էյէր էվրօփատան կէլէն մալլէրէ ֆաղլա կէօմրիւք գօնուլուր իսէ օնլար տախի մուգապլէլէ էտէլէր վէ Ամէրիգա զիյան չէ- քէր: Պիր թարաֆտան չիֆթճիլէրի գալըրալմ ես ֆիլան սէնայիի գուրթարալմ տէրքէն՝ տիկէր թարաֆտան պաշգալարա զիյան օլու- յօր:— Մ. Ամէրիգանըն օրթա էյալէթլէրինտէ գասըրղատան երինէ չօգ զիյան օլտու, պիր հա- պըսիսնէ երզըլմը՝ իքի առէմ էօլտիւ: Պաշգա եէրլէրտէ 19 վէֆիյաթ 200 եարալը վար տըր: Մէյն վէ Նիւ Հէմփշիր էյալէթլէրինտէ տախի սէլտէն պաղըր քէօյլէր խարապ օլտուլար:— Իիշ վէթ իլէ հիւքիւմէթին կաղ եաղը օճաղլարընը սաթուն ալմաղ թէօհմէթի իլէ իթհամ օլունան Սինգլէր մուհաքէմէ էսնասընտա մահքէմէյի թահգիր էթտիլի իչիւն իւշ ալ հապսա հիւքմ

օլունտու: Սինգլէր երկ միլիօն սէրվէթէ մա- լիք տիր, վէ երկ միլիօնընգ հապս օլմաղ զանն օլունույօր իտի: Օլունտու:— Սուսէք իսմինտէ պիր թէյյարէճի 40,000 ալաղ երեքսէյէ ուշա- պիլտի: Պու էն երեքսէք իրթիֆա տըր: Էվէ- ըէսթ տաղընըն պիր պուշուգ միսլի տիր քի օրա տա տէրէճէ ի հէրարէթ սըֆըրտան 70 աշաղը իմիշ:— Կէչէն հաֆթա Գիլվէնտ (Օհայօ)տէ մալլիւմ պիր խասթախանէտէ պէօյիւք պիր գա- զա վուգու պուլտու: Պինայը գըրղտըրան պու- խար պօրուլարընտան պիրիսի փաթլալըպ ան- տէն հասըլ օլան հէրարէթլէ էքս ըէյ ֆօթօկ- րաֆ ֆիլմէրի թուլթուշմուշ վէ պունլարտան պիր նէվ պէհրլի կաղ հասըլ օլուպ պիւթիւն պինայը տօլտուրմուշ տըր: Պու կաղ փաթլա- յըպ եանկըն հասըլ էթմիշ, վէ պու կաղը գօ- գուլայանլար գէհրլէնմիշլէր տիր: Սասթախա- նէտէ պուլունան էհալիտէն 125ի էօլմիւշ վէ նիչլէր տէ թէհիլէքլի պիր սուրէթտէ խասթա օլմուշլար տըր:

Մէքսիգօ իսեանը պիրթմիշ կիպի տիր: Իս- եանա գօմանտա էտէն ճէն. էսգապօսը գաշըպ Մ. Ամէրիգայա տէխալէթ էյլէմիշ տիր: Ասը- լար գաշըպ իլթիճա էտիյօրլար: Նիւ Եօրքա ի- քի Մէքսիգօլու կէլտի քի իսեան օլան եէրլէր- տէն 750 պին տօլար պանգալարտան եաղմա է- տիպ գաշըրըրլար իքէն Հօթէլ Մէքսիլիտէ թուլթուլտուլար: Մէքսիգօ ըէիսի Մէքսիգօ ար- քեպիսկոպոսը իլէ քիլիսէ մէսէլէլէրինի գօնուշ մաղ թէչէպպիւսիւնտէ տիր: Շէօյլէ քի պիր անլալըշա կէլմէյէ չալըշաճաղլար:

Ինկիլթէրլա փարլամէնթի տաղըտըլտը: Գրալըն էմրի օգունտը: Հարպը ումումիտէն պէրրու չիմտիքի գապինէ տիր քի տէօրթ պու- չուգ սէնէ իգթիտարտա գալտը: Օլ պիր գապի- նէլէր գըսսա միւտտէթ գալապիլտիլէր, 1924տէ Մազտօնալտ ըիասէթի ալթընտա Սօսիալիսթ գապինէ թէչքիլ օլունտու իտի: Ինթիխապտա մուհաֆաղաքեարլար էքսէրիյէթ գաղանտը: Պօլտուին գապինէսի Լօգարնօ ահտնամէսինի իմգալատը: Պէօյիւք Կրէվի կէչիւրտի վէ Գէլօկ ահտըն իմգալատը: Շիմտի հալա պիր միլիօն իւիղ վար տըր: Պու ինթիխապտա պաշըճա մէսէլէ օ օլաճաղ տըր:— Մայիս 30տա Ինկիլ- թէրրատա եէնի փարլամէնթ ինթիխապը օլա- ճաղ տըր: Շիմտիյէ գատար գօնուլան նամղէտ- լէրին սալըսը 584 մուհաֆաղաքեարլար, 475 ա-

գառապան վէ 565 ամէլէ Փըրգասը տըր: Պուն լարին իշինսէ 64 թանէսի գատըն տըր, 28 ամէլէ, 25 ազատական վէ 8ի մուհաֆազաբեարանտան, 2 Գոմմիւնիսթ, պիր թանէ տէ չեղոք վար տըր: Շիմտիլիք հանկը Փըրգա գազանաճաղը մալիւմ տէյիլ տիր: Հիւ պիրի պէօյիւք էքսէրիյէթ պուլամալաճազ տըր: Իմտի հանկը իքի Փըրգա պիրլէշիլ իսէ օլ պիրինի մաղուպ էյլէյէճէք տիր: Չանն օլունուլօր իտի քի ազատականլար ամէլէ իլէ պիրլէշիլ մուհաֆազաբեարանը եանի շիմտիլի հիւքիւմէթի տըշարը աթաճաղար: Լաքին Լօյտ ձօրճ պէյան էյլէտի քի հիւ պիր վազթ ամէլէ վէ սօսիալիսթլէրէ պիրլէշիլէճէք տիր: Օ հալտէ Գրալ գապիւնէյի թէշթիլ իշին պիրլէշիլ էմր էտէճէք տիր վէ քիմի թալին էտէճէյի մալիւմ տէյիլ տիր: Պաշ վէ քիլ Պօլտուէն սօն ինթիլիսապ նութգընտա ինկիլթէրրանն սօն պիր գաշ սէնէտէ օլան թիճարէթինին լափօրընը վէրմիլ տիր: 1921տէ 86 միլիօն ինկիլիկ լիրասը թիճարէթ եէրինէ, 1928տէ 159 միլիօն օլմուլ տըր: շիմտի տէօրթ սէնէ էվլէլէրինտէն 600 պին քիշի զիյատէ իշ իշլէյօր, 800 պին եէնի էվլէր եափըմըշ: վէրկի հարը հարըյա էքսիւմիլ վէ 60 եէրինէ 65 եաշրտա տաէմլէրէ թէգալտ մաաշը վէրիւմիլ տիր: 1926 թէրք ի էշլալընտա ինկիլթէրրալա 480 միլիօն ինկիլիկ լիրասը զիյան օլմուլ տըր: ինկիլթէրրաաա պիր միլիօն աաաա եէնի էվլէր հափըմազ լազըմ իմիլ: ինկիլիկլէր Ամէրիգալա պօրճ իշին 240 միլիօն ինկիլիկ լիրասը վէրմիլէր, քէնտիլէրի միլթէֆիլգլէրտէն 33 միլիօն ալֆըշար տըր: ինկիլիկ գրալընըն շիֆա պուլմասը զիքրինէ ինկիլիկ էհալիսի պիր պուլուգ միլիօն ինկիլիկ լիրասը թօփլալօր քի ըտիլոմ սաթուն ալընլար գանսէրլէրի թէտափի իշին: Գրալըն իքինճի օղլու ճափօն իմփէրաթօրընա ինկիլթէրրանն էն եիւքսէք նշանը օլան տիկ պաղըր նշանընը կէօթիւրմիլ վէ մէրասիմ իլէ պաղլամըշ տըր: Լօրտ Մալլըր տաիի տէօրթպուլուգ միլիօն լիրա թօփլալօր քի մատէն ամէլէսինէ եարտըմ էտիլսին: ինկիլթէրրա իլէ Մըրըր արապընտա նիլին սուլունըր գալլանմադ իշին պիր իթթիֆազ հասըլ օլմուլ տըր: Շէօյիլ քի ինկիլիկլէր Սուաանտա իսթէտիլգլէրի գատար գուլլանաճաղար, Մըրըր թարլաալարընա զիյան վէրմէմէք իւզլէ: — Քէնթըրպլէրի Արքեպիսկոպոսը Լօրտ Գըլաբանտօն, Լօրտ Պըգմթըն վէ Մատամ Մօրկան իլէ Ագ Տէնիպտէ հօլճուլուգ էտիլօր: Աթինա-

տա ըէսմէն գապուլ օլունուպ՝ ուլու քիլիսէտէ վազ էյլէմիլ տիր:

Ֆրանսա իթալիա իլէ իւշ նէվ ահտնամէ իմ զալամազ իւզլէ տիր: 1. Տօսթլուգ վէ հաքէմ ուսուլը, 2. Ֆրանսաաաքի իթալիանլարըն թէպալիյէթի, 3. Թունուսաաքի իթալիան էհալինի թէպալըղը վէ Թունուս, Թարապուլուս հուտուտընտա իթալիա մէնֆաաթընա պաղըր թէպ տիլաթլար եափմազ: Պու հօլ իլէ իթալիա իլէ Ֆրանսա արտսընտաքի կէրկինիլք տէֆ օլաճազ տըր: Սիւրիա իլէ Թիւրքիա մէսէլէսի հալլ օլունմատըղը կիպի Մէրսին Ատանա շմէնտըֆէրինի Թիւրքիանըն սաթուն ալմասը իուսուսըն տա տաիի պիր իթթիֆազ հասըլ օլամամըշ տըր: Ֆրանսա սէֆիլի թէքրաբէն էնգարէյէ կիթմիլ տիր: — Հօմատա պիր թագըմ էշգիյա գուհուր էթմիլ, հիւքիւմէթ օրտա իտարէ ի էօրֆիյէ իլան էտիլ՝ կիճէլէրի տըշարը չըգմաղը հաաազ էյլէմիլ վէ պիր թագըմ էվլէրի պասմաղա, վէրկի վէ ճէղա ալմաղա վէ սիլահ գուլլանմաղա մէճպուր օլմուլ տըր: էշգիլատան պիրի Ասը նէհրինէ աթըլմըշ, պիրի վուրուլմուլ տըր: — Ֆրանսա իլէ Ամէրիգա արտսընտա փասափօրթ իւճրէթի մէսէլէսի հալլ օլմուլ տըր: Թարաֆէյն փասափօրթ գալտը իշին օն տօլար եէրինէ իքի տօլար ալաճաղար տըր: — Անթաքիալա եաղըն պիր եէրտէն շէհրէ սու կէթիլմէք իշին հօլ գաղըրըր իքին պիր էսքի փութիանէ էսէրլէրի պուլունմուլ տըր քի 27 մէթրօ պօյու, 17 մէթրօ էնի վար իմիլ, 6 ամուտլար իւզլէրինէ իմիլ: Շարգ թարաֆընտա 14 մէթրօ պիր ալըր գըտմ վար արըր, իշինտէ 2 մէթրօ պօյալանտա 8 սանէմ պուլունմուլ տըր: Անթաքիա վաղթըլա Սէլէվկիանըն փաթալիսթը իտի, Բօմալըլար վէ Բիւպանդիոն տէվրինտէ տաիի փէք պէօյիւք վէ մուհիմ պիր շէհր իտի: Քրիստոստան սօնրա փաթըրիլիգ մագամը օլմուլ տըր:

Ալաւանլար թագմինաթ գօմօսիօնընն թէք իֆինի գապուլ էթմէք իշին 12 շարթ գօյմուլ լար իտի: Պունլարըն օնը հալլ օլունմուլ տըր, իքիսի հանի, վէրիլէն գարար իլէրիտէ թէքրար թատիլ էտիլմէք վէ Բուր հէվալիսինին պօշալ տըլմասը շարթլարը հալա տուրուլօր վէ օնուն իշին հալա միւգաքէրէ քոշվամ էտիլօր: Ալամանլար Մալիա պիրինճի կիւնիւնտէ էփէյի ֆուրթունա կէշիւրիլէր: Օ. կիւնտէ Գօմմիւ-

Յիսթիւր պիր թագըմ հարաքէթլէր իճրա էյլէ-
տիւէր վէ փօլիս գուվվէթի իլէ պաստըրըլու
էվէյի էօլիւ վէ եարալը վար տըր: Ալամանլար
հարպտա Բուսիայը տիւշիւրմէք իչիւն Պօլշէ-
վիզլէր օրայա կէշիւրտի վէ Բուսիայը սարմա
տաղըն էթմէյէ սէպէպ օլտու խտի: Շիմտի իսէ
օ մուսղգամ Պօլշէվիզ գուվվէթիւնին եանընտա
գօմշու օլտարպ՝ էթտիքլէնիւնին նէթիճէսիւնի
չէքիյօրլար: 1919տա վէ 1924տէ ազ գալա մէմ-
լէքէթ ալթ իւսթ օլույօր իտի: Շիմտի տախի
Բուսիանըն միլիօնլարը սարֆ օլուշույօր քի օ-
րատա Գօմմիւնիզմ իսեանը օլտուն: Ալամանլար
էվվէլէր իմփէարթօր վէ գրալլար իսանէտա-
նընա վէ աարլգատէլէրէ պէօյիւք մէպլալ թագ-
միւնաթ վէրիյօրլար: Օնլար էսքի սարայլարըն-
տա օթուրուպ՝ էմլաքլարընա պէտէլ վարիտաթ
ալրյօրլար:— Պէրլինտէ իւշ քիշի տէրտէսթ
էտիլտի քի Բուս էրքեան ը հարպ ազալարըն-
տան իմիչէր վէ իսեանը թահրիք էտիյօրլար
իմիշ: Բուսիատա պաղը եէրլէրտէ Ալաման
գօնօլաթօսը էօնիւնտէ Մալիս պիրտէ նիւմա-
լիւշի իճրա օլուշուտ, Ալաման հիւքիւմէթի
րէսմէն նօթա վէրմիշ տիր: Պէրլինտէ 1500 քիշի
թուլթուլը խտի, պուշարտան 200իւ մահքէ
մէյէ վէրիլտի: 27 վէֆիյաթ պիր չօզ եարալը
վար տըր, 36 փօլիս եարալանմըշ տըր:

Մուսօլիմի Ֆաշիզմին սէնէ պաշը կիւնիւ
պէօյիւք պիր աաքէրի կէշիւտտէ էհայիյէ նութգ
իրատ էյլէյիպ՝ Իթալիանըն նասըլ թէրապգը
էթալիյիւնտէն պահօ էյլէմիշ տիր: 100 պին քիշի
հաղըր պուլուշուտլար տըր: Մուսօլիմի տէ 7
նաղըրլըզ վաղիֆէսի վար տըր, տախիլիյէ,
իարիճիյէ, նաֆիէ, հարպիյէ, պահրիյէ, հա-
վա նաղըլըլընտան մատա Ֆաշիսթ պէօյիւք
մէճլիւնին րէխի տիր: Իթալիա իարիճիյէ միւս-
թէլարը Պուտաիէթայա տախի կիթմիշ տիր:
էօյլէ անլաշըլըյօր քի Իթալիա եուկօսլափիա
էթրաֆընտա պիք չէնպէր չէվիւրմէք իսթէյօր:
Եունան, Պուլլար, Մաճար վէ Արնավուտլուգ
իլէ իթթիֆադ եափըյօր:— Պու եաղընլարտա
Մուսօլիմի իւշ պուշուգ սաաթ տէվամ էտէն
պիր նութգ իրատ էյլէյիպ՝ Իթալիա իլէ վա-
թիլան արատընտա ազտ օլուշան եէնի մուս-
հէտէ հաղըրտա պաղը իյղահաթ վէրմիշ տիր:
Պու նութգուշտա Իթալիա մէքթէպլէրիւնտէ վէ-
րիլէն թալիմ ու թէրպիյէ հիւքիւմէթէ ախա
պիր վաղիֆէ օլտըլընը թէէքիա էյլտի: Պու-
նա Փափա հարքէթլէրի պիր նութգուշտա ճէ-
վապ վէրիպ տէմիշ տիր քի չօճուլարըն թա-

լիմ ու թէրպիյէ ումուրը էվվէլա վալիտէյիւն
վէ սօնրա Քիլիսէնի վաղիֆէսի տիր:

Պուլլար գրալը Պօրիսին Իթալիան գրալը-
նըն գըզը փրէնսէս ձիօվաննի իլէ էվլէնմէսի
կիւճիւլէյէ թէսատըֆ էյլէտի: Պօրիս Օրթօ-
տօքս տըր, գըզ իսէ Գաթօլիք տիր: Փափա հաղ
րէթլէրի պու թէհէհիւլէ իզն վէրմէյօր: էյնր
սօղան չօճուլար Գաթօլիք օլուլար իսէ միւ-
սաաաթէ էտէճէք, հալ պու քի Պուլլարիա գա-
նունը իւզրէ վէլի ի ահա Օրթօտօքս օլմալը
տըր:— Պուլլարլար Եունանա վէ Սըրպա վէրի-
լէն թաղմիւնաթտան քէսմէք իսթէյօրլար քի
թրաքիտաաքի գէլգէլէ վէ սէլաէն աֆէթգէտէ-
լէրէ եարտըմ էյլէսին: Եունանլար գապուլ էթ-
մէյօրլար: Սըրպար թէքիլիֆ էտիյօր քի Սըրպ
թարաֆընտա գալմըշ օլան Պուլլար էմլաքընը
սաթուն տընիլար վէ արատա օն միլ չեկօք պիր
մունթադա գօնուլտուն քի օրատա եէրլիտէն
պաշպա քիմսէ սաքին օլմասըն, Պուլլարլար օ
հուտուտը տախի գապուլ էթմէք իսթէմէյօր-
լար:— Պուլլարիսթանտան 500 պին էյքըր արա
զի քէօյիւլէրէ թագսիմ օլաճադ տըր: Պուլ-
լարլար թիւրք հիւքմիւնտէն իւլաս օլմալարը-
նըն 50իւնճի սէնէ ի տէվրիյէսիւնի իճրա էթմէք-
տէ տիրլէր: Մէմլէքէթին հէր թարաֆընտան
Սօֆիայա 50 պինտէն զիյատէ էհալի կէլմիշ
տիր:— Սօֆիա փարլամէնթիւնտէ պիր եանըն
զուհուր էտիպ՝ պինա եանմըշ տըր:

Աֆղանիսթանտա իշլէր եինէ տէօնիւյօր:
Ամանուլլահ թախթտան մահրում օլուպ՝ պիր
Սուճը օնը գտպթ էթտիքտէն սօնրա Գանտի-
հարտան պաշլայըպ հարպ էտիյօր իտի: Որը-
գաի չէրիֆ օրտա իմիշ վէ անճադ փէք սատըզ
վէ կիւնահարզ քիմսէլէր օնուն սանտըլընը ա-
չապիլիլէր իմիշ: 200 սէնէտէն պէրրու պու
խրրգա փէք ազ տէֆա աշըլմըշ: Ամանուլլահ
իւան էթմիշ քի խրրգա ի չէրիֆի աչաճադ վէ
60 պին Աֆղանլար ճէմ օլմուլար: Պիր սաաթ
չալըլըպ փէլլամպէրի եարտըմա չաղըրարադ
աչապիլմիշ: էհալի եիւզիւ գօյու գափանմըշ-
լար: Շիմտի հարպ տէվամ էտիյօր վէ Ղապնէտէ
Սաղանըն աաքէրլէրի մաղլուպ օլմուլար: Պաշ
գա գապիլիլէր տախի Ամանուլլահա պիրլէլմիշ
լէր տիր:

Թիւրքիա իլէ Մաճարիսթան արատընտա
տախի տօսթլուզ վէ թիճարէթ ահտնամէսի իմ
գալանմըշ տըր: Քէզա Պուլլարիսթան իլէ տա-
խի թիւրքէր ահտնամէ իմգալատըլար: Պուլ-
լար մաթպուլաթը իտտաա էտիյօր քի թիւրք-

լէր իլէ դավղա էտէրէք պաշտարարնա իւր-
մէթ էթմիշ տիրէր վէ տաիմա տօսթ կէշինմէ-
լի տիրէր:— Թէվֆիկ Րիւշտի պէյ Պէրլինէ ան
տէն Րօմայա կիթմիշ տիր վէ Ամէրիգայա կէ-
մէք իւրէք տիր: Մաթպուռաթ նաղըրը տաիսի
պէրապէրինճէ տիր, պիւա շիւպհէ պու զիարէ-
թին սիյասի պիր մանասը օլմագ կէրէք տիր:—
Գատրիյէ հանըմ մուհաքէմէսին պաշտարար
տըր: Պու գարը ինգարէյէ Գէմալ փաշայը էօլ-
տիրմէյէ կիթմիշ իմիշ:— Թիւրքիտաա գա-
տընլար տաիսի Րէյ վէրէպիլէճէքլէր: Պաշ վէ-
քիլ հէր ֆուրսաթ իլէ Մուսթաֆա Գէմալ փա-
շանն խասթա օլմատըղընը իլան էտիրյօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Պէսարապիանն Քիշնէվ շէհրինտէքի աղ-
գային միւլէլէր մէսէլսի հալլ օլմուշ տըր:
Միւլէլէր աղգային իշխանութիւնա թէսլիմ օ-
լաճագ, սէնէվի 60 պին լէյ վէրկի վէրիլէճէք վէ
պիր գըրաճ տա էվլէլէր իճարճըյա վէրիլէճէք:
Րուսմանիա պանդասը միլլէթէ պէշ միլլիօն լէյ
գրէտի աշմը տըր:— Հալէպտէ պիր Կեդրոնա-
կան վարժարան աշմաղա թէշէպպիւս օլընմը
տըր: Պու մագսէտէ 160 աղալար թօփլանըպ'
պիր մէճլիս ի իտարէ սէշմիշէր տիր:— Անվէրս
տէ Տիգրան Սէֆէրեան մուհիմ պիր քէշֆ
եափմը տըր քի նիքէլ տաիսի օլ պիր մատէնլէր
կիպի եուճայըպ հէր շէքլէ գօնուլապիլէճէք
տիր:— Այնթապ օլլէճի միւնթէհիլէրի Հալէպ-
տէ իճթիմա էտիպ' գօլէճ իշիւն պիր արսա սա-
թուն ալմաղա գարար վէրմիշէր տիր: Արսա
400 լիրա գըյմէթինտէ իմիշ քի 154իւ օ կիւնիւ
վատ օլունմուշ տըր:— Րէս իւլ Այնտա 50 ֆա-
միլիա Հայ վար տըր, մէքթէպտէ 30 շալիրտ
պուլունույօր:— Հալէպտէ Հայկական քէմրտէ
400 գատար գուլիպէլէրին երգըլմասընա էմր
վէրիլմիշ վէ Րիճա իլէ մուվագգաթէն թէրք օ-
լունմուշ տըր:— Հալէպտէ պիր չօգ Հայ ֆա-
միլիալար Ասորի Գաթօլիք օլմագ իշիւն իսթի-
տա վէրմիշէր իսէ տէ իսթիտայը կէօթիւրէն
անը Առաջնորդարանա վէրմիշ վէ էօնիւ ալըն-
մը տըր:— Գալսէրի Առաջնորդը Պուրման
քահանայ օրայը թէրք էթմէյէ գարար վէրմիշ
տիր: Էհալինին վէ որըլարըն փէրուշանլըղընա
վէ Փաթրիքիսանէնին գայտսըղըղընա տայանա
մամը տըր:— Ամերիկարնակ Այնթապլըլար

Միւլէլէր Նիւ Եօրքտա Պօսթօր Լօգանթասըն
տա պիր եէմէք զիյաֆէթի վէրմիշ տիր: Սօֆ-
րայա Տօգթ. Ա. Նազգաշեան լիասէթ էտիպ'
վէր. Յ. Գ. Գրիգորեան, վէր. Կ. Փափապեան,
Պրն. Վ. Գիւրքճեան նուրգլար իրատ էյլէտի-
լէր, Տիկին Ա. Գուլումճեան փէտէրի Պրն. Վ.
Գիւրքճեանն եագտըղը պիր գըլմայը էգպէր
սէօյլէյիպ' հագըրուն զայէթ խօշ պիր վագթ կէ
շիւրմիշ տիր:— Պէյրուլթաա եէնի եկեղեցի Լու-
սաւորիշ խմինէ թախսիս օլունմուշ վէ օրատա
խըղմէթ իճրա էտիլիյօր:— Սօֆիանն Հայ ե-
կեղեցիսի երգըլըպ եէրինէ Մէթրօփօլիտիա-
նէ եափըլլօր: Հայլարա պաշագ պիր մահալ
վէրիլմիշ տիր:— Փարիզտէ Մուրատեան վար-
ժարանտաքի 10 շալիրալէրին մէսարիֆինի Գա-
լուստ Պէյ Կիւլպէնքեան տէրիւհտէ էթմիշ տիր:
Նուպար փաշա իքիսինին Ուսանողաց տո նոտ
եաշմալարընա րազի օլմուշ տըր:— Զատիկ
Խանդատեան 15,000 Փրանք վէրմիշ տիր: Մար-
կոսեան Կոսկընտան տաիսի 9000 Փրանք թախ-
սիս օլունմուշ տըր:— Մայիս 10տա Պրն. Մու-
սա Յ. Գրիգորեան Օր. Կլէտիս Աթթարեան
(Պապօեան) իլէ էվլէնմիշ օլուպ, նիքեաշը
վէր. Յ. Գ. Գրիգորեան էլիլէ իճրա էտիլմիշ
տիր:

ՄԻԻՆՏԷՐԻՃԱԹ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱՍՈՒՍԼԱՐ

Մի եկեղեցի

Ամէրիգա էրմէնիլէրինէ Պիր Տապէք

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Շիւպիէտէ Իսէն, Իլէրի Կիք

Հայ Աւետարանչական Գառնսիլ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

Շեհիտլէրիմիգ ՏՕԳԹ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ
Թիւնգալարըմըգ ՀՐԱՆՏ Կ. ԹԵԼՖԵՆԱՆ
ԱճճԷՄԷ ՄԷՔԲՈՒԿ ԳՐ. Հ. ԳԱԼՈՒՍՏԵԱՆ
Ինսան վէ Օթօմպիլ Յ. Յ. ՄԱՆԻՍԱՃԵԱՆ

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻ

Պէյրուլթաան Խապէրլէր

ՄՈՒԽԱՊԻՐ

Պիր Թագտիր

Մալիմաթ փարչալարը

Վէֆիյաթ

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ